توختىهاجى روزى
ئابلىكىم روزى

سۆيۈملۈك دۇنيا

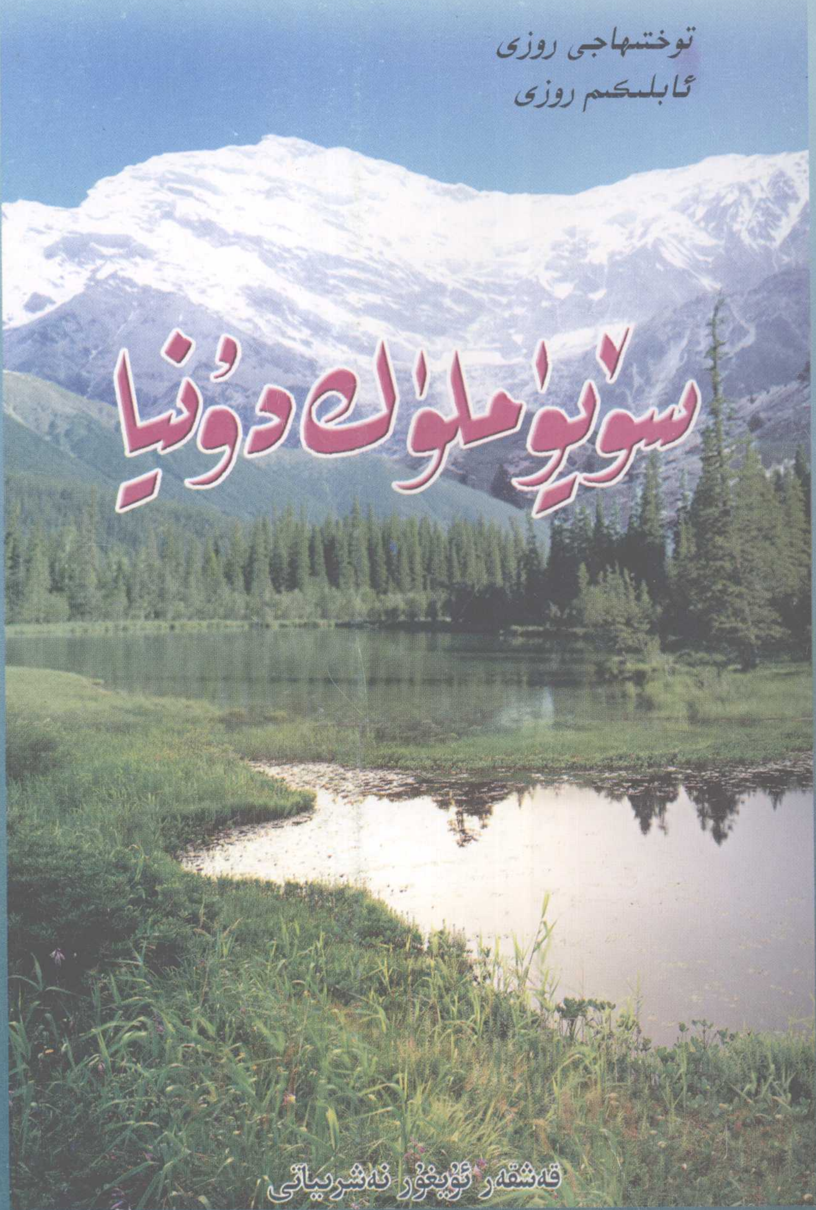

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: غەيرەت خالىق

سۈيۈملۈك دۇنيا

ISBN 978-7-5373-1619-4
9 787537 316194 >

ISBN978-7-5373-1619-4
（民文）定价：10.00 元

توختىھاجى روزى
ئابلىكىم روزى

سۆيۈملۈك دۇنيا

(شېئىرلار)

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

www.uyghurkitap.com

图书在版编目(CIP)数据

可爱的世界:维吾尔文/托合提阿吉·肉孜,阿布里克木·肉孜著.—喀什:喀什维吾尔文出版社,2008.1
ISBN 978—7—5373—1619—4

Ⅰ.可… Ⅱ.①托…②阿… Ⅲ.诗歌—作品集—中国—当代—维吾尔语(中国少数民族语言) Ⅳ.I227

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2008)第 002621 号

责任编辑:阿吉米尔扎依提·克里木
责任校对:坎拜尔古丽·吾斯曼

可爱的世界

(诗集)

作者: 托合提阿吉·肉孜
阿布里克木·肉孜

喀什维吾尔文出版社出版发行
(喀什市塔吾古孜路 14 号 邮编:844000)
各地新华书店经销
喀什维吾尔文出版社印刷厂印刷
787×1092 毫米 1/32 开本 6.25 印张 1 插页
2008 年 1 月第 1 版 2008 年 1 月第 1 次印刷
印数:1—2580 定价:10.00 元

如有质量问题,请与我社联系调换 电话:0998—2653927

نەشرىياتتىن

شائىر، يازغۇچى توختىهاجى روزى 1943 - يىل 12-ئاينىڭ 23- كۈنى ئۈستۈن ئاتۇشتا زىيالىي ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. 1951 - يىلىدىن1958-يىلىغىچە باشلانغۇچ ۋە ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتكۈزۈپ، 1958 - يىلىدىن 1962 - يىلىغىچە شىنجاڭ پېداگوگىكا ئىنستىتۇتىنىڭ تىل - ئەدەبىيات فاكۇلتېتىدا ئوقۇغان. 1962 - يىلىدىن 1980 - يىلىغىچە يەكەن، قىزىلسۇ ئوبلاستى قاتارلىق جايلاردا ئوقۇتقۇچى، مائارىپ خىزمەتچىسى بولۇپ ئىشلىگەن. 1981 - يىلىدىن 1999 - يىلىغىچە شىنجاڭ مائارىپ ئىنستىتۇتىدا ئوقۇتقۇچى، تىل - ئەدەبىيات فاكۇلتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى بولغان.

دوتسېنت توختىهاجى روزى 1959 - يىلىدىن باشلاپ ئەدەبىي ئىجادىيەت بىلەن ئىزچىل شۇغۇللىنىپ كەلگەن، هازىرغا قەدەر ئۇنىڭ 700 پارچىدىن ئارتۇق شېئىرى، 30 پارچىدىن ئارتۇق هېكايىسى، 30 پارچىدىن ئارتۇق ئىلمىي ماقالىسى ئېلان قىلىنغان، بىر قىسىم ئەسەرلىرى خەنزۇچىغا تەرجىمە قىلىنىپ، توپلامغا كىرگۈزۈلگەن. 1985 - يىلى شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى «ئەقىدە» ناملىق پوۋېستىنى، 1986 - يىلى شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى «زۇمرەت» ناملىق پوۋېست، هېكايە ۋە شېئىرلار توپلىمىنى نەشر قىلغان. ئۇ جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت

يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتى ۋە شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

شائىر ئابلىكىم روزى 1946 - يىلى ئۈستۈن ئاتۇشتا زىيالىي ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. 1953 - يىلىدىن 1963 - يىلىغىچە باشلانغۇچ مەكتەپ ۋە قەشقەر پېداگوگىكا مەكتىپىدە ئوقۇغان، 1963- يىلىدىن 1975 - يىلىغىچە يەكەن ناھىيىسىدە ئوقۇتقۇچىلىق قىلغان. 1975 - يىلىدىن 1980 - يىلىغىچە قەشقەر يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى زاۋۇتىدا تەشۋىقات خىزمىتىنى ئىشلىگەن. 1980 - يىلىدىن 2003 - يىلىغىچە «قەشقەر گېزىتى» ئىدارىسىدە مۇخبىر- مۇھەررىر، ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى بولغان ھەمدە كاندىدات ئالىي مۇھەررىر ئۇنۋانىنى ئالغان.

ئابلىكىم روزى 1962 - يىلىدىن باشلاپ شېئىرىيەت سېپىگە كىرىپ كەلگەن. ئۇ ئەدەبىي ئىجادىيەت بىلەن ئۆتكەن 45 يىلدىن بۇيان، ئاساسەن باللار ئەدەبىياتى ئىجادىيىتى بىلەن شۇغۇللانغان. 1984 - يىلى شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى ئۇنىڭ «قارلىغاچ» ناملىق شېئىرلار توپلىمىنى؛ 1987 - يىلى قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى «ئۈمىد غۇنچىلىرى» ناملىق شېئىرلار توپلىمىنى؛ 1994 - يىلى «سەبىيلەر كۆلكىسى» ناملىق باللار يۇمۇرلىرى توپلىمىنى؛ 1998 - يىلى شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى «كىم ـــ نىڭ توغرا؟» ناملىق شېئىرلار توپلىمىنى نەشر قىلغان. ئۇ جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ ۋە شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى.

مۇندەرىجە

توختىھاجى روزى

كەچمىشلەر 3
كەچتە پۈتكەن شېئىرلار 8
ئاي نۇرى 8
يۇلتۇزلار 8
سوئال 9
تاغدا 10
باھار كۈيى 10
يەر ھەققىدە ناخشا 12
ئىككى سوئال 14
مېنىڭ مىزانىم 16
مەن دەيمەنكى 17
ۋاقىت 18
ئىز 19
يول ھەققىدە ناخشا 20
باھاردىن كەلگەن تۇيغۇلار 23
تەبىئەت ۋە ئىنسان 26
ئېقىن تۇيغۇسى 28
بىر «شائىر» نىڭ «تەنتەنىسى» (ساتىرا) 30
ئىناقلىق كۈيى 35
يۇرت قوشىقى 38

لالە 40

زۇننار 42

پارچىلار 43

كۆز لىرىكىسى 45

ھاياتىمنى سۆيۈپ ئۆتىمەن 49

دەۋر كۈيى 51

ئايدىڭ كېچە 53

ماكانىم بار تەڭرىتاغ ئاتلىق 55

سۆيۈملۈك دۇنيا 57

مەن — مۇئەللىم 63

مۇئەللىمە 68

ساياھەت نەزمىلىرى 71

فونتان 71

ئالمىزاردا 73

خورما كۈيى 75

پرامىدا ئالدىدا 76

نىمانچە تاتلىق بۇ مېۋە 78

مەن دېڭىزدا 80

ۋەتەن 81

ئىلىم مارشى 82

ئۇستاز قوشىقى 83

ئابلىكىم روزى ....

شەرەپ تۇيغۇسى 87

گۈلدەستە 89

ئىمتىھان 90

رېستورانغا بارمايچۇ، ئانا (بالىلادا) 91

www.uyghurkitap.com

«كىچىك مۇخبىر» دېگەن نام 98
گالستۇكنى سۆيۈشلار 100
ساۋاقداشلار ناخشىسى 102
قاناتلاندۇق 104
مېھىر - شەپقەت دەرياسى 105
كومپيۇتېر ئۆگەندىم 107
ئەپۇ قىلىش ياخشى ئىش 108
يىغلىمىغىن ئەي بالا 110
چوڭ بولغاندا 111
ئەقىدە 112
گالستۇك 114
قار ناخشىلىرى 115
قاردەك ئاپئاق كۆڭلىمىز 115
ئاق گۈللەر 116
قار سۈرىتى 116
بېرەيلى سالام 117
قارلىق 118
«ئەزىز مېھمان» 119
گۈلخۇمارقىز، دىلخۇمار 120
چوڭ دادام ۋە چوڭ ئانام 122
دوستلىرىم كۆپ 125
يىغلىمايمەن 127
توزۇماس گۈل - چېچەك بىز 128
مېيىپ ئۆسمۈرلەر ناخشىسى 129
تارىلىقنى سۆيگەنلەر 130
ئارمان قۇۋۋەت تالقىنى 131

كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

مائارىپ 132
ئايالللار 134
سەنئەتكارلار شەنگە 136
يىقىلغاندا 138
ۋاپاسىز ئوغۇل 140
تەرجىمان 142
ئۇيغۇر تىبابىتى ھەققىدە مۇخەممەس 144
دېگىنىنى قىلساقمۇ ئۇنىڭ 146
ئېشىپ كېتىڭلار 148
ئۆزۈمنى بىر دوختۇر ساناپمەن 150
قەسەم ئىچكۈچە 152
تەكشۈرۈش توگەپ 153
ساقايغان كېلىن 154
مەلۇم كىشىگە 155
غەيرىي جاۋابقا 156
يىقىلىق ئاۋاز 157
ئەرنىڭ شەرتى 158
كىمكى كۆپ تىل ئۆگەنگەن بولسا 159
ناخشا تېكىستلىرى 160
قىزلار سۆيگۈسى 160
سەيلە 160
ۋەتەن ئوغلىمەن 161
سۇ ئىچتى كۆكۈل باغى 162
ئاق خالاتلىق پەرىشتە 162
يات ئادەم يوق جاھاندا 163
كۆيلىرىمىز، چاچقۇ، چاچار تىللاردىن 164

پېشقەدەم سەنئەتكارلارغا مەدھىيە 166
ئانا مەكتەپ تويىغا 168
ئىككى پارچە...................................... 170
گۈل - چېچەكلەر دېگىنىزى ۋەتەن.................. 171
قۇربان ھېيت كەلدى 172
بولماسمۇ؟ 173
پېشقەدەم ئەدىبلەر ھۆرمىتىگە 174
نەسىھەت 176
يالغۇز ئەمەسمەن 177
ئاشپەزلەر ناخشىسى 178
ھېسداشلىق 179
تاموژنا خادىملىرىغا 180
بېلەت سانتقۇچى قىزغا 182
شائىر ۋە شېئىر 184
خاسىيەتلىك توي بىلەن 186
ئانجان مەكتەپ 187
70 يىللىق بولسۇن مۇبارەك........................ 189

www.uyghurkitap.com

توختىھاجى روزى

سۆيۈملۈك دۇنيا

ئويغۇركىتاپ.com
كىتابلارنىڭ پىگى ئادرېسى

كەچمىشلەر

يىللار،
زەپمۇ تېز ئىكەن سېنىڭ قەدىمىڭ،
ماڭىدىكەنسەن زادى توختىماي.
ساڭا قاراپ،
ئۆمرۈمنى ئويلاپ،
قەدىمىڭدە قالغان تەشۋىشىم.
ساڭا كىممۇ تەڭلىشەركىنە؟
بۇ سوئالغا جاۋاب تاپالماي،
ئۆتۈپ كەتتى نەچچە ئون يېشىم.
ئاخىر بۈگۈن،
چىقارغاچقا ئەقلىم خۇلاسە،
جاۋاب بولدى بۇڭا كەچمىشىم.

1

يىللار،
مېنىڭ جىسمىم،
قىلىشمىغان سېنىڭدىن قىلچە،

ھەتتا
ئېشىپمۇ كەتكەنىدى ئالدىڭغا.
باسقان ھەربىر قەدىمىڭ،
ساقال
قورۇق
ۋە قار - قىروئى
قىلغانىدى سوۋغات ئۇنىڭغا.
ئالغا ماڭسام كەينىمگە كەتكەن،
تاپالمىغان راۋاج ھېچ ئىشىم،
بۇمۇ مېنىڭ ئۆتمۈش كەچمىشىم.
مەنىسىنى بۇنداق يەشمىشىم؛
كونىلار ئېيتقاندەك:
بۇ — ئۆمرۈمنىڭ،
چۈشتىن بۇرۇنقى،
ۋاقتى ئىدى -- تۈنجى ئاش پىشىم...

2

شۇنداق،
جىسمىم ئۆمرۈمنى يۇدۇپ،
كەتكەنىدى يىللاردىن ئۆتۈپ،
مەزگىلسىزلا خېلى يىراققا.
بىلمىگەنتىم ئۇچاغ سەۋەبنى،
بىلىۋالدىم بۇگۈن بەك ئېنىق،
ئۇ چاغ،

قۇرۇق جىسمىم،
قۇرۇق سۆلىتىم،
ماڭغان بىلەن سىنىڭ ئالدىڭدا؛
قالغانىكەن،
ئەقلىم،
پەمىم،
ئىرادەم،
بەك نېرىدا — بەكمۇ ئارقاڭدا.
مەنىسىز بوپ قىلمىش - ئەتمىشىم،
ئاقمىغانىكەن شۇڭلاشقا ئىشىم،
ئەقىل بىلەن،
ئىرادە بىلەن،
ئادەم — ئادەم ئىكەن،
چۈشەندۈردى بۇنى كەچمىشىم.
نىيەت قىلدىم،
مېهنىتىم بىلەن
يىللارنى قەرزدار قىلىمەن،
باشلاندى شۇندىن ئۇچۇش - ئۆرلىشىم.
يوقالدى،
كەتتى كەلمەسكە
هايات يولۇمدىكى ئۇيقۇ - مۈگدىشىم.
بىلىمەن،
ۋاقىت قەدرىگە يەتكەنلەرگە،
ئۆمۈر ئۇچۇن

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىكى ئادرىسى

خىلى ئۇزاق
چۇش بىلەن پىشىن.

3

كەلدىم ئەمدى ئوتتۇرا ياشقا،
بۇ — ئۆمرۈمنىڭ چۇش مەزگىلى—
نەۋقىران دەۋرى،
ئەپسۇسلىنىپ كەچمىشلىرىمگە
چەكمەيمەن ھەسرەت،
چۈنكى،
بوشاڭلىقتا ھەسرەت دېگەننىڭ
كەلمەيدۇ رەھمى.
ئۆمرۈم
خۇددى كۆلگەن باھار - ياز،
ئەقىل - كۆچكە تولدى ئۇ راسا،
شۇنىڭدىن كىلۇر قىممىتى - قەدرى.
ھازىر
يىللار ئۇنى ئەمەس،
ئۇ يىللارنى قىرىتىدۇ،
ئارقىغا تاشلايدۇ.
يىللار ئۇنىڭغا ئەمەس،
ئۇ
يىللارغا يول باشلايدۇ،
ئۇ بىلىدۇ:

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

پەقەت،
ئىنسان — ھەممىگە قادىر!
بەخت، غەلىبە،
مەرد - باتۇرغا خاس.
ئۇ ۋاقىتنى ئۆتكۈزمەيدۇ بوش،
يىلدا
ئەسىرلىك ئىشلارغا قۇرىدۇ ئاساس.
جاكارلايمەن شۇڭلاشقا مەغرۇر:
ئەقىل - ئىدراك — تۈگىمەس بايلىقىم،
ئىشەنچ - ئارزۇ — غالىب بايرىقىم.
قۇرۇق گەپلەر ھامان دۈشمىنىم،
خام خىياللارغا بەرمەيدۇ ئورۇن،
قىرو كۆرگەن مېنىڭ بۇ بېشىم.
بۇ — مەن چىقارغان
كەچمىشىمگە لايىق يەشمىشىم.

1987- يىلى، ئۈرۈمچى

كەچتە پۈتكەن شېئىرلار

ئاي نۇرى

رۇجەكلەردىن
چۈشتى ئاي نۇرى،
ئاھ، بىدارمەن
ئۇيقۇدىن تامام.
تال ـ تال شولا
ئەسلەتتى ماڭا
سۈتتەك ئاپئاق چاچلارنى شۇئان،
قۇلىقىمدا «ئەللەي» ساداسى،
تومۇرلىرىمدا
دەريا ناۋاسى،
يۈرىكىمدە قوزغالدى ئىلھام.

يۇلتۇزلار

يۇلتۇزلار

كۆز قىسىلىشىدۇ،
كۈيلىرىمگە
سۆز قېتىلىشىدۇ.
بىزەك بولالىلى دېيىشىپ
مىسرالىرىمغا
لەۋ يېقىشىدۇ.
ئەنە،
ساقىدى بىرسى،
ھېسلىرىمنىڭ،
مۇھەببىتىمنىڭ ھارارىتىدىن.
سەۋدايى بولۇپ
تۇگەشكىنى ئۇ،
زېمىن ئوغلىنىڭ كارامىتىدىن.

سوئال

زېمىن — ئانا،
تۆرەلدۇق ئۇندا.
ئۆز - ئۆزۈمگە،
سوئال قويىمەن:
ئۇ بەردى بىزگە ھەممىنى،
لېكىن،

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېگى ئادرېسى

بەردۇق ئاڭا،
نېمىنى! ؟

تاڭدا

تاڭ...
قۇچاقلىدىم،
سۆيدۇم ئۇپۇقنى.
زېمىن ئوغلى مېنى سۆيدى دەپ،
ئۇپۇقمۇ شادلىنىپ،
تاشلىغۇەتتى چوڭمبەل - يوپۇقنى.
لېۋىمدە ئوت،
ئۇپۇق قىزاردى.
قۇياش كۆلۈپ،
ئانا زېمىننى
نۇردا سۇغاردى.

باھار كۈيى

پەسىللەر
ئايلىنىدۇ،
بىر - بىرىنىڭ ئېلىپ ئورنىنى.
ھەر پەسىل

www.uyghurkitap.com

ئۆزگىچە رەڭدە
بېزەپ ئۆتىدۇ،
ئەقلىم ھۆسنىنى.
ھەممىسىلا باھارغا قوشۇلۇپ،
تىلىمدا غەزەللىشىدۇ
باھاردىن باھار تۇغۇلۇپ،
دىلىمدا
كۈنسېرى گۈزەللىشىدۇ.

1986- يىلى، ئۈرۈمچى

يەر ھەققىدە ناخشا

1

يەرگە تۆرەلدىم،
يەرگە بۆلەندىم.
يەردە ئۆمىلەپ،
يەردە يۈگۈردۈم.
يەردە ئوك بولدۇم،
يەردە چوك بولدۇم.
يىقىلسام، تۇرسام،
يەرگە يۆلەندىم.
يەرنى قەدىرلەپ،
سۆيدۇم ئۇلۇغلاپ.
تۆكتۇم ھالال تەر،
يەردە كۆكەردىم.
يەر بەردى ھايات،
يەر بەردى قانات.
پەرۋاز قىلىشنى
يەردە ئۆگەندىم.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

2

ھەممە ئانىنىڭ
يەردۇر ئانىسى،
يەرنى ھەممىدىن
ئەزىز بىلۇرمەن.
تىرىكلىكىمدە،
كۈلكىلەرگە كۈلكە قاتتىم،
ئۆلسەممۇ شۇڭا،
كۈلۈپ ئۆلۈرمەن.

ئىككى سوئال

1

خىياللار
تۇغۇدىكەن خىياللارنى،
شۇ خىيالنىڭ
ئەڭ كەنجىسى
تۇغۇدىغاندۇ نېمىنى؟ ! ...

2

بىلدىم،
خىياللار هامان
تۇغۇدىكەن بىر - بىرىنى،
ئەڭ كەنجىسى ئۇنىڭ
بىلەمدىكىن،

www.uyghurkitap.com

خىزمەتكار بولۇپ،
سۈرتىدىغانلىقنى،
ئىنسان تەرىنى! ؟...

1986- يىلى، ئۈرۈمچى

مېنىڭ مىزانىم

ئىنسانمەن — ھاياتقا ئىنسانچە كەلدىم،
ئىنسانچە ياشاشتۇر ئەھدىم، تىلىكىم.
بىلىمەن بۇرچۇمنى (ئىنساننىڭ پەرزى)،
پەقەتلا شۇنىڭدا قەدىر - قىممىتىم.
سۈرمەيمەن بىھۇدە — قۇرۇق خىيالنى،
مىزاندۇر ئىشىمغا ۋىجدان - نىيىتىم.
ھالال تەر قىممىتىم، ئىشەنچ - ئىرادەم.
شۇ روھتا كۈلىدۇ ئىجاد چېچىكىم،
ئەجرىمدىن كۈتىمەن تەلەي - رىزقىمنى،
ۋەتەن - ئەل پاناھىم، ھايات - تىرىكىم.

1987- يىلى، ئۈرۈمچى

كىتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

مەن دەيمەنكى

جان بېرىدۇ پىلە قۇرتى،
ھاياتلىققا قالدۇرۇپ يىپەك.
بال يىغىدۇ ھەسەل ھەرىسى،
ئىزدەپ، تاللاپ، مىڭلاپ گۈل - چېچەك.
ئۇلار ئاددىي قۇرت - جانىۋار—
بولسىمۇ گەر، ئۇلۇغ خىسلىتى.
بۇ جاھاندا پەقەت ئادەمنىڭ،
تەڭداشسىزدۇر ئەقىل - قۇدرىتى.
بىراق ئاققان ھالال تەر بىلەن،
ئۆلچىنىدۇ ئادەم قىممىتى.
يەتكۈزمىسە ئەلگە نەپ - پايدا،
بولماس ئۇنىڭ ئىززەت - ھۆرمىتى.

1987- يىلى، ئۈرۈمچى

ۋاقىت

تىنىمسىزدۇر ۋاقىت قەدىمى
ئۇ
ئۇخلىمايدۇ،
توختىمايدۇ زادىلا.
قېرىتىدۇ ھەممىنى،
لېكىن ئۆزى
كېتىۋاتىدۇ بىر خىللا،
توسالمايدۇ ئۇنى ھېچنېمە
ئۇ — رەھىمسىز،
ھەم
توغرا - لىللا.
قېنى كىم،
ئۇنىڭ بىلەن بەسلىشىدۇ؟
بۇ —
چىن ئىنسان بولۇش ئۆلچىمىنىڭ،
پەقەت بىرىلا.

1987- يىلى، ئۇرۇمچى

ئىز

كۆي ياڭراتتىم،
توي بولغاندەك،
تەۋرەندى دېڭىز،
قانات قاقتىم
نەرە تارتىپ
كۆتۈرۈلدى
دولقۇنى ئېگىز،
دولقۇنلارغا
قونۇپ هايهات!
باستىم ئالغا تېز،
شۇ هەيۋەتلىك
تىنىمسىز دولقۇن مەۋجىدە،
قالدى ئۆچمەس ئىز.

1987- يىل 1- ئاي

كىتاب تورىيكتى
www.uyghurkitap.com

يول ھەققىدە ناخشا

يوللار، يوللار،ساناقسىز يوللار،
قەيەردىكىن باشلانغان يېرى؟
يىراقلارغا تاشلىدىم نەزەر،
قەيەردىدۇر ئۇنىڭ ئاخىرى؟
دېدى تارىخ: قارىغىن ماڭا،
ئوقۇپ چىققىن ھەربىر قۇرۇمنى،
شۇندا بۇنىڭ جاۋاب - تەبىرى.

× × ×

ئىنسان — ئىنسان بولۇپ تۇرىلىپ،
سىرلىق دۇنيا، ھايات ئىستىكى،
يېتەكلىدى ئۇنى چېلىشقا.
تالاي مېھنەت، تالاي قانۇتەر،
يولنى ئېچىپ بەردى يېڭىشقا.
ئەقىل - ئەقىلگە ئەقىل كۆرستىپ،
يىللار سىرى باردى يېتىلىپ.
قولدىن - قولغا ئۆتتى زامانلار،

www.uyghurkitap.com

ۋە يوللارمۇ باردى كېڭىيىپ.

× × ×

ئەسىرلەر ئۆتتى، ئۆتتى دەۋرلەر،
مىس، تۆمۈر، پولات··· چىقتى سەھنىگە.
ئەيلىدى ئاسماندا پەرۋاز ئادەملەر،
ۋە يەتتى ئاخىر ئاتوم دەۋرىگە.
شۇ ئۇزاق يىللاردا، ئۇزۇن يوللاردا،
ئاز قان - تەر تۆكمىدى غەيۇر ئەجدادلار.
ئۇزۇلمەي بىرىنى - بىرى تولۇقلاپ،
ئۇلارنىڭ ئىزىنى باستى ئەۋلادلار.
دېمەككى، ئىنساننىڭ ئەقىل - كۈچىدىن،
دۇنيانىڭ سىرلىرى يېشىلىپ باردى.
ھەر قەدەم، ھەربىر ئىز، ھەربىر كىچىك يول،
ئۇلىنىپ داغدام يول ئېچىلىپ باردى···

× × ×

بىلدىمەن، بۇ يوللار شۇنچە كۆپ، ئۇزۇن،
تۈگىمەس، ئۈزۈلمەس ھاياتقا ئوخشاش.
ھايات بار، يولمۇ بار ئەبەدىلئەبەد،
ئېخ، شۇنچە شەرەپلىك، بۈيۈك خىسلەت بۇ،
ئەۋلادلار بەختىچۈن يول ئېچىپ ياشاش.
بۈگۈن بىز يەنىلا سەپەر ئۈستىدە،

ئىزدىنىش، يول ئېچىش — بىزدىكى نىشان.
بىلىمىز، سەپەرسىز ۋە تەر - ئەجىرسىز،
كۆلمەيدۇ ئارزۇلار، كۆلمەيدۇ جاھان.

1988- يىلى، ئۈرۈمچى

كىتاب تورپىكتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

باھاردىن كەلگەن تۇيغۇلار

1

باھار بەردى يېڭى تۇيغۇرلار،
تەردىم ئۇندىن گۆھەر، ئۈنچىلەر.
دىل بىغىمدا كەتتى ئېچىلىپ،
خۇش پۇراقلىق رەڭدار غۇنچىلار.

2

چاچلىرىمدا كۆپەيمەكتە ئاق،
ئەجەب تېز كەتكەن ۋاقىت قەدىمى.
ئويلاپ كۆرسەم باسقان ئىزىمنىڭ،
زەپ ھوسۇلسىز قاپتۇ يېرىمى.

پۇشايماندا چىشلىدىم لەۋنى،
ئۆلچەپ كۆرۈپ كەچمىشلىرىمنى.

دەيمەن: كۆرگىن زاماندىشلىرىم،
ئىشەنچ ـ ئارزۇ تۇغقان قۇدرەتتە
پۇشايماننى، يەشمىشلىرىمنى.

3

باھار...

بىردىن ھاۋا تۇتۇلۇپ،
يېغىپ كەتتى يامغۇر قۇيۇلۇپ.
ئېتىز ـ دالا، باغۇبوستانلار،
كۆلۈپ كەتتى يايراپ يۇيۇنۇپ.

ئاشۇ كۆلكە بەردى بىر تىلەك،
شۇئان ئاڭا كەتتىم قوشۇلۇپ.
يامغۇر بولۇپ تۆكۆلدۇم مەنمۇ،
گۈل ـ گىياھلار قاندى تويۇنۇپ.

4

دېدىم: باھار سەندىن تۇزدۇم نەزمەمنى،
دېدى باھار: سەن قىزىتتىڭ بەزمەمنى.
كۆيۈك ياڭراق، شېرىن، رەڭدار پاك شۇنچە،
ئاچاي شۇڭا ساڭا مەپتۇن سىنەمنى.

5

باھار بەردى يېڭى تۇيغۇلار،
ئىلھاملىرىم گوياكى فونتان.
كۆيلىرىمدە ئەتىر ـ لاللەر،
لاللەردىن يارالدى داستان.

6

باھار بەردى يېڭى تۇيغۇلار،
ئىلھاملىرىم شاۋقۇنلۇق دەريا.
قىر ـ قىرلارغا چاچتىم ئۇنچىلەر،
خىتاب قىلدىم يارۇ دوستلارغا:
ئىلگىرلەيلى، ئۆرلەيلى كۆككە،
ئالدىمىزدا يۈكسەك چوققىلار.
ۋاقىت ئۆتسە ئۆمۈرمۇ ئۆتەر،
ئىنسان ئۈچۈن دۈشمەن — ھورۇنلۇق.
يېتىشۈن كۆزدىن غەپلەت ـ ئۇيقۇلار.

1990- يىلى، ئۈرۈمچى

ئۇيغۇر كىتاب تورېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

تەبىئەت ۋە ئىنسان

تەبىئەت ئۇ زادى نېمە، بىلەيلى،
ئۇنىڭ قەدىر - قىممىتىگە يېتەيلى.
بىز ياشايمىز قۇچىقىدا ئۇنىڭكى،
جاندەك ئەزىز كۆرۈپ، ئاسراپ، سۆيەيلى.

ئۇ ھاياتلىق كاپالىتى — ئوزۇقى،
ئاڭا باغلىق ئىنسانلارنىڭ بار - يوقى.
بىزگە ئوخشاش ئۇنىڭغىمۇ لازىم جان،
ئۇ كۆيگەندەك، بىز ئۇنىڭغا كۆيەيلى.

تەبىئەت ھەم ئىنسان گويا قوشكېزەك،
ھاياتلىقتا بىر - بىرىگە يار - يۆلەك.
گەر خاراب ئۇ، ئىنسانمۇ ھەم خارابتۇر،
ھەمدەم بولۇپ شۇڭا ئېجىل ئۆتەيلى.

بىھېسابتۇر ئۇنىڭ قىسمەت - خىسلىتى،
ۋە بىرگىدۇر ئاپەت بىلەن شەپقىتى.
ئاچتۇق، يەنە ئېچىلمىغان تىلسىم كۆپ،

تىلسىملارنىڭ بىز تەكتىگە يېتەيلى.

يېشىل دۇنيا يېشىل ھايات دېمەكتۇر.
يېشىللىقسىز دۇنيا بەربات دېمەكتۇر.
شۇ يېشىللىق ئۇنىڭ جېنى، كۆركىدۇر،
يېشىللىققا تەرىمىزنى تۆكەيلى.

باردۇر رولى ھەربىر جانىۋار - گىياھنىڭ،
ھەربىر جانلىق ئەزاسىدۇر دۇنيانىڭ.
شۇ دۇنياغا ئاچقۇچ، يۈگەن ئىنساندا،
شۇ ئىنسانىي بۇرچىمىزنى ئۆتەيلى.

كۆلكە بېرەر بىزگە ئۇنىڭ كۆلكىسى،
يىغا ئېلىپ كېلەر قايغۇ - يىغىسى.
ئەقىلسىزلىق ئۇنى بۇلغاش ھەم بۇزۇش،
ئاسراپ ئۇنى، ياشنىتىپ تەڭ كۈلەيلى!

ئەقىل بىلەن، مېھنەت بىلەن زېمىننى،
گۈل - چېچەككە، يېشىللىققا پۈركەيلى.
ئەۋلادلارغا تېخىمۇ ساپ، ھۆر، گۈزەل،
ئېسىل مۇھىت — دۇنيا تەقدىم ئېتەيلى.

1990- يىل 5- ئاي

ئېقىن تۈيغۇسى

مەن تۇرىمەن دەرياغا بېقىپ،
زۇمرەت ئېقىن كۆكلۈمگە يېقىپ.
ئەكسىم بىلەن ئوينىشىدۇ سۇ،
گاھ چۆكۈرۈپ، گاھى لەيلىتىپ.
قىرغاقلارغا چاچىدۇ ئۈنچە،
كۈمۈش دولقۇن ئوقچۇپ - قىيغىتىپ.
قۇياش ئالتۇن ئۈنچە تۆكىدۇ،
دولقۇنلارغا نۇر - جۇلا قېتىپ.
پەرۋاز قىلىپ توپ - توپ ئاق قۇلار،
دەريا بويلاپ ئۇچار پەر قېقىپ،
دەريا گۈزەل،
قىرغاقلار گۈزەل،
ھەر كۆرۈنۈش تۇغىدۇ شېئىر،
يۈرىكىمگە ئىشق - ئوت يېقىپ.
مەن قېتىلدىم سۈزۈك ئېقىنغا،
دولقۇنلاردىن تۈيغۇ ئوي تېپىپ.

سىڭدىم ئانا زېمىن باغرىغا،
ئېقىن بىلەن مەنمۇ تەڭ ئېقىپ...

1990- يىل 7- ئاي، ئۈرۈمچى

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىبېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بىر «شائىر» نىڭ «تەنتەنىسى»

(ساتىرا)

«شائىر» ىمىزنىڭ قولىدا گېزىت،
قارايتتى ئاڭا تويماي تىكىلىپ.
ھەپتە ئىلگىرى ئاشۇ گېزىتكە،
چىققانتى ئۇنىڭ شېئىرى بېسىلىپ.
خۇشلۇقتىن شۇڭا ھەپتىدىن بۇيان،
گۈلقەقەلىرى كەتكەن ئېچىلىپ.
ھەر كۈن قارايتتى يېنىش - يېنىشلاپ،
خۇشاللىقىغا خۇشلۇق قېتىلىپ.
خىزمىتىگىمۇ بارماس بەزىدە،
ئۆينىڭ ئىچىگە يالغۇز بېكىنىپ.
مانا شۇ تاپتا پىكىر - ئويلىرى،
بولغاندەك خۇددى پىشىپ يېتىلىپ.
مەستخۇش جىلمىيىپ، ئاغزى ئېچىلىپ،
مۇنۇ سادالار چىقتى ئېتىلىپ:
يۇرتىنىڭ ئىچىدە «داڭلىق شائىر» دەپ،
نامىمۇ چىقىپ قالدى خېلىلا.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىكى ئادرېسى

بىر «ھە - ھۇ» بىلەن نام قازانسام دەپ،
ئارزۇ قىلاتتىم مەنمۇ شۇنىلا.
كىچە - كۈندۈزلەپ چېكىپ كۆپ جاپا،
ئىزدىنىش دېگەن ئەخمەقنىڭ ئىشى،
بىلمەس كىشىلەر بۇنى تېخىلا.
جاننى ئۇپرىتىپ ساراڭ ئەمەسمەن،
ھەممىدىن ئۈستۈن «پەم» نىڭ ئۆزىلا.
«پىلان، دىت» بىلەن،
«پاراسەت» بىلەن،
كىرىشكەن ئىدىم بۇ كوچا - يولغا.
بىلىمەن قالتىس ئىككى ئۇسۇلدا،
شانۇشەرەپلەر كېلىدۇ قولغا.
ئۇنىڭ بىرىدۇر جاپا - مۇشەققەت،
يەنە بىرىدۇر پەم ھەم پاراسەت،
تاللاپ ئالغانمەن ئىككىنچىسىنى.
ھايات دېگەن ئۇ (چۈنكى) ئىنسانغا،
كېلىدۇ پەقەت بىرلا قېتىملا،
جەڭلەر ھەققىدە «توققۇزى رەڭ» دەپ،
دانالار ئېيتقان خېلى بۇرۇنلا.
ئەنە شۇ سۆزلەر ھەممە دەستۇردىن،
بۇرۇنلا ئورناپ كەتكەن دىلىمغا.
مەن تاپقان ئىدىم ئۇندىن ئاجايىپ،
«ئەقىل، پەم، پىلان، ئۇسۇل - چارىلەر».

گېزىت - ژۇرناللار ئىجاد مەنبەيىم،
ئوقۇپ تاللايمەن،
يېزىپ ئالىمەن.
ئۇنى بۇنىڭغا،
بۇنى ئۇنىڭغا.
چېتىپ ئۇلايمەن،
تىزىپ ئالىمەن.
ئۆچۈرۈپ بەزەن،
كۆچۈرۈپ بەزەن.
قوشۇپ ئۆزگەرتىپ،
تۈزۈپ ئالىمەن...
ياخشى بىر شېئىر پۈتۈپ چىقىدۇ،
ھەممىنى تۇگەل ئۇتۇپ چىقىدۇ.
مانا بۇ مېنىڭ «ماھارىتىم» دۇر،
«شائىر» لىقتىكى كارامىتىمدۇر...
ياخشى ئوقۇغۇچىلار شېئىرلىرىمنى،
بىلىپ قويۇڭلار سېھىرلىرىمنى.
شۆھرەت مۇنارى تىكلىنەر شۇنداق،
ھايات دېگەننىڭ بۇمۇ بىر يولى،
راستىمنى ئېيتسام،
ۋىجدان دېگەننىڭ
كۆڭلۇمدە يوقتۇر تېيىنچە رولى...»
«شائىر» گېزىتكە قارار تويماستىن،
تېرىلىرىگە سىغماي كېرىلىپ.
كۆڭلىدە يەنە يېڭى چوت سوقۇپ،

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

نىمىلەرنىدۇر ئويلار بىرىلىپ،
شۇ چاغ توساتتىن ئىشىك ئېچىلىپ،
كىردى ئايالى ئۆڭۈپ - تاتىرىپ،
قولىدا گېزىت، سۆزلەپ چېچىلىپ.
«بۇگۈنكى گېزىت، كۆرۈڭ! ئاھ، نومۇس! ...
دېدى گېزىتنى ئاتتى ئېرىگە.
باشلىدى يىغا ھۆڭرەپ - ئۆن سېلىپ.
«شائىر» گېزىتنى ئالدى قولىغا،
قارىدى بىردىن ئۆزگەردى رەڭگى،
شۇركۇنۇپ تېنى، كۆزى چەكچىيىپ.
گويا بېشىدا چېقىن چېقىلدى،
تۇتۇلدى تىلى، دىمى سىقىلىپ.
«شېئىر ئوغرىسى...»،
— دەيتتى ھەربىر قۇر،
يۈرەك باغرىنى تىلىپ چاك قىلىپ.
گۇلدۇرمامىدەك ھەيۋەت بىر سادا
(قەيەردىن چىقتى،
— بىلەلمىدى ئۇ)،
قۇلاق - مېڭىگە چىقتى ئېتىلىپ.
«ھالال مېھنەتتە — ئىنسان خىسلىتى،
ۋىجدان بىلەندۇر قەدىر - قىممىتى.
ئەجىر قىلغانغا ئەلنىڭ ھۆرمىتى،
بەدنىيەتلەرگە ياغار نەپرىتى».
«شائىر» كۆكسىنى باستى قاماللاپ،
ئالىيىپ كۆزى تىترەپ - مۇكچىيىپ.

تەنتەنە قىلىپ ئۆز خىيالىدا،
قانچە كۆڭۈللەردىن چالغان دۇمبىقى،
بولدى كەتكەندەك بىردىن يېرىلىپ.
«ئاھ» دەپ پۇشايمان يەيتى ئىچىدە،
شۇ دەم مىڭ ئۆلۈپ، مىڭبىر تىرىلىپ.
مەغرۇر شادلىقى ئۇچقان نەگىدۇر،
نومۇس قوقاس بوپ كۆيدۈرەر ئىدى،
ئازاب ئۈستىگە ئازاب قېتىلىپ.

1990- يىلى، ئۈرۈمچى

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

ئىناقلىق كۈيى

ئىناقلىقتا كۈچ - قۇدرىتىمىز،
ئىناقلىقتا غەلىبە - زەپەر.
شۇڭلاشقا بۈيۈك،
بىز قىلىۋاتقان بۇ يۈرۈش - سەپەر.
تەڭرىتاغدىن،
تەيخاڭشەنگىچە،
چىڭ تۇتاشقان دوستلۇق رىشتىمىز.
ئارزۇ - تىلەك
ۋە غايىمىز بىر،
ئالەمچىدۇر مېھىر - ئىشقىمىز.
بىرگە بولدۇق قەدىم - قەدىمدىن،
جاپالاردا
ھەمدە راھەتتە،
بىز چۈشەندۇق ئەمگەكچىلەرنىڭ
تەقدىرلىرى بىركەن ئەسلىدە.
«باي - باي بىلەن،
سۇلار - ساي بىلەن»

چوڭقۇر ئىكەن بۇ سۆز مەنىسى.
بېرىدىكەن تارىخ بۇنىڭغا،
تۇمەن شاھىد
تۇمەن ئىسپاتنى.
شۇنچە ئېغىر ئىكەن ۋەزنىسى،
تەڭلىك — بۇندا تارازا ئىكەن.
ئۆلچەيدىكەن ھەق - ناھەقنى ئۇ،
ئەقىل بىلەن مىزان بىلەن،
بىلىدىكەن نىيەتلەردىكى،
توغرىلىقنى، سۇيىقەست، كەك[1]نى ئۇ.
كەچمىشلەرگە تارىخ گۇۋاھدۇر،
بۇ ئالەمگە ھەممىسى ئايان،
نى قىسمەتلەر ئۆتتى باشلاردىن،
ھەربىر قىسمەت داستان ۋە رومان.
يېڭى دەۋر كۆرسەتتى روشەن،
بىزگە تەڭلىك، ھۆر - ئادالەتنى.
قەدىرلەيمىز شۇڭا بارچىمىز،
ئىناقلىقنى ھەمدە بىرلىكنى.

× × ×

زامانىمىز بەردى خاتىمە،
ئىناقسىزلىق زېمىستانىغا.

[1] كەك — گىنە، ئۆچ مەنىسىدە.

قول تۇتۇشۇپ،
ئۆم بولۇپ شۇڭا
باستۇق ئالغا زور قوشۇن بولۇپ،
كەلگۈسىنىڭ گۈلىستانىغا.

1987- يىل 12- ئاي

www.uyghurkitap.com

يۇرت قوشىقى

بۇ يەر ئانا يۇرتۇم مېنىڭ،
تۇتاش ئاڭا رىشتىم مېنىڭ.
دەريا كەبى ئاقار شۇڭا،
مۇھەببىتىم - ئىشقىم مېنىڭ.

شۇنچە گۈزەلدۇر باغلىرى،
كۆككە تاقاشقان تاغلىرى.
ھۆسنى قىلادۇر مەھلىيا،
يۇرتۇم ئىپسىل، پەخرىم مېنىڭ.

رەسسام گويا دېھقانلىرى،
سۈرەت ئېتىز بوستانلىرى.
كەتمەن قەلەم،
تەرى سىيا،
شاگىرت بولۇش ئەھدىم مېنىڭ.

خەلقى زېرەكتۇر تولىمۇ،
ھەر ئىشتا گۈلدۇر قولىمۇ،
پەنگە ھېرىسمەن ياش - قېرى،
چەكسىز شۇڭا مېھرىم مېنىڭ.

بۇندا تىرەن يىلتىز - غولۇم،
ھۆرمەتتە كۆكسۇمدە قولۇم.
مارىسقا چىقساممۇ ئەگەر،
شۇ يەردىدۇر كۆڭلۈم مېنىڭ.

سۆيمەيدۇ كىم ئۆز يۇرتىنى،
بەرمەيدۇ ھۆرمەت - مېھرىنى.
يۇرت سۆيمىگەن سۆيمەيدۇ ئەل،
دەر يۇرتىم، ئەقلىم مېنىڭ.

1981- يىلى، ئاتۇش

ئۇيغۇر كىتاب تورى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېگى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

لاله

(ناخشا تېكىستى)

ئاق لاله، قىزىل لاله...
سۇمبۇل چاچلىرى تاله،
مەڭزىدە قارا خاله،
گۈلگۈن ھۆرۈ غىلمانە.

ئاھ... ھالىمغا نەچارە؟
قىلدىم ئۇ ئۇچۇن ناله،
مەن ئىشقىدا زار - زارە،
بولدى يۈرىكىم پارە.

لالىگە مەن پەرۋانە،
بولسام دەيمەن غەمخانە،
تۆكتۇم نەزمە - دۇردانە،
بۇ مېھرىمگە تىمساله.

ئۇيغۇر كىتاب تورپىكتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىگى تادرېسى

ئاق لاله، قىزىل لاله...
سۇمبۇل چاچلىرى تاله.
مەڭزىدە زىنىخ، خاله...
كۆيلىرىمگە خەندانه.

1997- يىلى، ئۈرۈمچى

زۇننار

(ناخشا تېكىستى)

زۇننار - زۇننار،
—قىزلارنىڭ زىننەت - زىباسى،
سۆيگۈ ھەمراھ ھاياتنىڭ گۆھەر سىيماسى.
مۇھەببەتلىك رىسالە پۈتۈلگەن ئاڭا،
بۈيۈك شۇڭا ئۇنىڭكى قەدىر - باھاسى.

ھۆر - پەرىلەر ئارزۇلار زۇننارلىرىنى،
شىر قامەتلىك ئوغلانلار ئۇنىڭ شەيداسى.
ئارزۇ - مۇراد كۈلىدۇ چېھرىنى ئېچىپ،
گۈزەللىكتە شاھ زۇننار گۇۋاھ ھەقداسى.

× × ×

زۇننار - زۇننار،
—ھۆرلەرنىڭ زىننەت - زىباسى،
مۇھەببەتلىك دىللارنىڭ گۈلگۈن سىيماسى.

1999- يىلى، ئۈرۈمچى

پارچىلار

1

تەر تۆكۈپ خاندەك ياشا، بۇزما هامان،
جان تۇرۇپ خەيرگە قول سوزما هامان.
مېھنىتىڭ بەرگەي ساڭا شاد بەزمىنى،
گۈل بولۇپ چاچقىن پۇراق، توزۇما هامان.

2

لازىمدۇر بىر ئۆمۈر ساداقەت ئۈچۈن،
ۋىجدان ۋە ئىرادە ئۇنىڭغا مىزان.
ساداقەت ھەققىدە لاپ ئۇرغان ئەمەس،
ئەمەلدە كۆرسەتكەن ھەقىقىي ئىنسان.

3

ھايات بىزگە تۈگىمەس سوئال،
ئۇنى يېشىش ئىنسان ئۈچۈن بۇرچ.

www.uyghurkitap.com

يوللار سانسىز ۋە ئەگرى - توقاي،
مېڭىپ ئالغا دادىل زەپەر قۇچ.

4

ھەممە كىشى ئۆزى بىلگەنچە،
سۆزلىشىدۇ تاتلىق ھەققىدە.
مەن دەيمەنكى، ھەممىدىن تاتلىق،
ئەھيا بولغان شۇ دان ئەجرىدە.

5

ئېتىقادسىز بولسا گەر ئىنسان،
ۋاپا كەلمەس ئۇندىن ھېچقاچان.
يوق ئۇنىڭدا ئىنساپ - دىيانەت،
مىڭ ياخشىدۇر ئۇنىڭدىن ھايۋان.

2000- يىل يانۋار، ئۈرۈمچى

www.uyghurkitap.com

كۆز لىرىكىسى

كۆز كەلدى،
قەلبىمدىن شېئىرىي سۆز كەلدى،
ئېخ، بۇ كۆز زەپمۇ ئېسىل، ئۆز كەلدى.

× × ×

دالىلار، ئېتىز - قىرلار، چىمەن باغلار،
ھۆسنىنى تۈزەپ باشقا كىيىنىپتۇ.
كۆزلەرنى قاماشتۇرۇپ ياسىنىشىپ،
جۇلالىق زەر ئېسىشىپ بېزىلىپتۇ.
......

دەل-دەرەخ، گۈل-گىياھلار ئۇسسۇل ئوينار،
سۆيۈشۈپ چارباغدا بەزمە قۇرۇپ.
دىللارنى مەپتۇن قىلار جور بوپ ئاڭا،
خۇشناۋا بۇلبۇللىرى نەزمە ئوقۇپ.

شىۋىرلاپ سالقىن شامال سۆيۈپ يۈزنى،
قوشاققا ئاھاڭ قوشۇپ ئۆتىشىدۇ.

مەجنۇنتال سايىسىدا يىگىت - قىزلار،
مۇھەببەت شارابىنى تۇتىشىدۇ.

قاياققا كۆز تاشلىساڭ ئەلۋەكچىلىك،
مىۋىلەر قىيامىغا تولۇپ پىشقان.
خۇش پۇراق چاچار ئەتىر جىمى يەرگە،
ھالال تەر ھۇزۇرىنى كۆرەر ئىشچان.

ئامبارلار تولۇپ كەتكەن ئاشلىق بىلەن،
كۆڭۈللەر يايرار راسا شادلىق بىلەن.
تولۇپتۇ داستىخانلار ياڭزا - ياڭزا،
شىرىنلىك، نازۇنېمەت، تاتلىق بىلەن.

قورساق توق، ناخشىلارمۇ بۆلەكچە شوق،
شادلاناس كىممۇ بۇنداق ھالاۋەتكە؟!
تېخىمۇ باياشاتلىق كۆز ئالدىدا،
چىللايدۇ ھەسسىلەپ تەر - شىجائەتكە.
......
يەلكەندەك ئۇزىشىدۇ پاختىكارلا،
ئېتەككە «ئاق بۇلۇت» لار تولدۇرۇشقان.
تەشۋىشسىز، ئازادىدۇر دېھقان كۆڭلى،
قەلبىدە ئىشەنچ - ئارزۇ تولۇپ تاشقان.

گۇركىرەپ يەر ئاغدۇرار تراكتورلار،
بۇ كۇنلەر تېرىم ئۇچۇن بەلەن پۇرسەت.

مۇنبەت يەر قۇچىقىغا چۈشكەن ئۇرۇق،
قىشىنچە ئانا يەردىن ئىمەر شەربەت...

ئاپەتلىك يىللاردىكى كۆز كۈنلىرى،
چۈشىدۇ ئىختىيارسىز ئەسكە شۇتاپ.
ماختاشلار ئاڭلىناتتى «هوسۇل مول» دەپ،
ياغاتتى بىر تاغار چۈن «مىڭ تاغار» لاپ.

«سېخىي كۆز» غەم- تەشۋىشكە سېخىي ئىدى،
ئات ئۇلۇغ، سۇپرا بولسا قۇرۇق ئىدى.
ئەجر قىپ تەر تۆككەننىڭ يۈزى چورۇق،
«پەمى بار» كالتەكچىنىڭ يورۇق ئىدى.

بۈگۈنچۇ؟
— دەۋر ئەلگە كۈلۈپ باقتى،
ئىشچانغا بەخت - ئىمكان قۇچاق ئاچتى.
راستتىنلا كەلدى خۇشال بۇ يىلقى كۆز،
تەر تۆككەن ئەزىز بولۇپ روناق تاپتى.

«ئىشلىگەن چىشلەيدۇ» غا ئىشەنچ كامىل،
داغدام يول كاپالەتتۇر هالاۋەتكە.
ئۈمىدكە ئىشەنچ قوشتى گۈزەل پەسىل،
ئارزۇلار قانار، يېتىپ كامالەتكە...

× × ×

خۇش پۇراق ئىپار چاچار باغۋارانلار،
گۈپۈلدەپ، لەززەت بېرىپ دىماغلارغا.
كۈز پەسلى مەمۇرچىلىق ئېلىپ كەلدى،
تاغ، ئېدىر، شەھەر، يېزا - قىشلاقلارغا.

ھە، بۇ كۈز بۆلەكچىلا گۈزەل كەلدى،
دىللاردىن ئۇنى كۈيلەپ غەزەل كەلدى.
تېخىمۇ ھۆر - باياشات كۈنلەر ئۈچۈن،
ئىشلەشكە كەڭرى پۇرسەت، مەھەل كەلدى.

2001- يىل 9- ئاي، ئاتۇش

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ھاياتىمنى سۆيۈپ ئۆتىمەن

ھايات - ئىلھام،
— يازىمەن شېئىر،
ياشلىقىمنى ئىسىمگە ئېلىپ.
كۆز ئالدىمغا ئالتۇن چاغلىرىم،
تۇنۇگۇنلا ئۆتكەندەك كېلىپ.

ئەپسۇس، ئاشا بولماس قايتقىلى،
كەچۈرمىشلەر بىر شېرىن خىيال.
ۋاقىت دېگەن شۇنداق رەھىمسىز،
ئارمانلىرىم ئۇنىڭغا مىسال.

زېمىن بەرگەن گۈزەل ھاياتنى،
قەدىرلىدۇق قانچىلىك زادى؟
باھالايدۇ كېيىنكى ئەۋلاد،
بىزدىن قالغان تۇغرا - خاتانى.

ھالال مېھنەت قەدرىڭگە كېپىل،
ياقماس تەرسىز ھالاۋەت دېگەن.

ياشاش لازىم ئادەم - ئادەمچە،
هامان دۈشمەن خۇشامەت دېگەن.

خىيانەتتىن يىراق بوپ شۇڭا،
ئەجرىم بىلەن كۈلۈپ ئۆتىمەن.
ۋىجدان بىلەن، ئىرادە بىلەن،
هاياتىمنى سۆيۈپ ئۆتىمەن.

2003- يىل 1- ئاي

دەۋر كۈيى

باقتىنىمدا دەۋرىمىزگە زوقلىنىپ،
كېتەر جانۇ دىلىم بەكمۇ روھلىنىپ.
ياشلىقىمغا يانغۇم كېلەر قايتىدىن،
شۇ نەۋ قىران چاغنى ئەسلەپ شوخلىنىپ.
دىلدا بۇرچ، تەندىمۇ بار كۈچ - قۇۋۋەت،
قىرىلىقمۇ كېتىدۇ تەڭ ئۇنتۇلۇپ.
ئەسلىسەم باسقان يولۇمنى بىرمۇبىر،
ئۆتتى نى قىسمەت ئۇنىڭدا ئىز قويۇپ.
يول ئۇزاقتۇر ئەگرى - توقاي ھەم مۇشكۇل،
دادىل ماڭدىم مەن نىشانغا چىڭ تۇرۇپ.
ئەل ئىچىدە ياشىدىم، ئەجرىم بىلەن،
دوستلارغا دوست، ياۋغا قارشى تىغ بولۇپ.
ئىزدىنىشتە ئۆتتى يىللار بىتىنىم،
بىلىم - ھېكمەت تۇلپىرىنى ئويىنتىپ.
تۆھپە - تەرسىز ياشىسا كىم، بىلىمەن،
پۇشايماندىن ئۇ كېتەلمەس قۇتۇلۇپ.
مەنسۇپ ئەمەس شان - زەپەر بوش تەلۋىگە،
ئۇ كېلىدۇ مەرد - باتۇرغا گۈل سۇنۇپ.

www.uyghurkitap.com
كىتاب تورى

ماڭا ھەمراھ بولدى ۋىجدان ھەرۋاقىت،
شۇڭا كەلدىم پاكلىقىمدىن نۇرلىنىپ.
كەچمىشىمگە ئەپسۇسلىنىش يوق مەندە،
ئادىمىيلىك بۇرچۇمنى كەلدىم تونۇپ.
ياشىنىپ قالساممۇ روھىم ياش مېنىڭ،
چۈنكى بارار مەندە ئىستەك ئۈلگىيىپ.
بار ئىرادەم ئەڭ ئاداققى دەمگىچە،
قەرزنى ئادا قىلار جەڭچى مەرد بولۇپ.
قەسەم بىللا گەر ۋەتىنىم بۇيرۇسا،
ئالىمەن چوڭ تاغنى يەردىن مەن يۇلۇپ.
مەن قەقنۇس، سۇمۇرغ بىلەن بەسلىشىپ،
ئۇچىمەن ھۆر مەنزىل ئۈچۈن نۇر بولۇپ.
ئەل رىزا، بىزمۇ رىزا، قىلساق ئەجىر،
يەر - جاھان كۆلگەي تۇتاش گۈلگە تولۇپ.

2003- يىل 1- ئاي

ئايدىڭ كېچە

بۈگۈن يەنە ئاق ئايدىڭ كېچە،
زېمىن ـ ئاسمان گۈزەل ئۆزگىچە.
مەن بوۋايمەن، يېنىمدا موماي،
سەيلە قىلىپ يۈردۈق هارغۇچە.
كەلدۇق ئاخىر مەجنۇنتال تامان —
ئەستىن چىقماس «كونا جاي» غۇچە.
بۇ يەر بىزگە بەكمۇ قەدىرلىك،
ئۇنتۇمايمىز مۇشۇ ياشقىچە.
كۈتتۇالدى تاللار يەلپۈنۈپ،
باشلىرىنى ئېگىپ يەرگىچە.
بىز يۆلەندۇق ئۇنىڭ غولىغا،
ئۇن ـ تىنسىزلا بىر هازاغۇچە.
بىردىن...
جۈپ قول قالدى ئۇچرىشىپ،
قىز...
ياق، موماي شۇ تاپ باشقىچە.
تۇتاش بولۇپ كەتتى تىنىقلار،
هوشىمىزنى يىغىپ ئالغۇچە.

ئىللىق سېزىم كەتتى سىڭىشىپ،
ئېڭىمىزدا تۇنجى ئاق كېچە...

× × ×

ئېخ، مەجنۇنتال،
ئاق ئايدىڭ كېچە،
ھۆزۈرلاندۇق دىللار قانغۇچە.
پاك سۆيگۈدە ئىكەنغۇ مەنە،
قەدىرلىسەڭ ئەڭ ئاداققىچە.

2003- يىل 1- ئاي، ئۈرۈمچى

ماكانىم بار تەڭرىتاغ ئاتلىق

ماكانىم بار مېنىڭ زوقلانغۇدەك زور تەڭرىتاغ ئاتلىق،
گۈزەل قوينىدا مول، سانسىز نېمەت ھەم بىباھا بايلىق.

دىلىمدىن سۆيۈنۈپ دەيمەن: مېنىڭ ئۇ ئەڭ بۈيۈك پەخرىم،
ئۇنىڭ نامى بىرەر بىزگە ئاجايىپ كۈچ، غۇرۇر، شادلىق.

ئاتا قىلغان ئۇنى بىزگە ئۆزىنىڭ نامىدا تەڭرىم،
قەدىمدىن تا بۈگۈنگىچە ئۇنىڭ گۈزەللىكى داڭلىق.

ئۇ ئىسكەندەر كېلىپ بىرچاغ، دېگەن: كار قىلمىدى قەھرىم،
ئۇنىڭ ئالدىدا بوپ قالدۇق ئەجەب ئاجىز - ئەجەب چاغلىق.

زېرەك ئەۋلادى مەرد - باتۇر، ئېلىگە بارلىقى تەقدىم،
تىلەر دۇنياغا ئىللىقلىق، باراۋەرلىك، باياشاتلىق.

شەرق، غەربنى تۇتاشتۇرغان «يىپەك يول» نى بىلەر ھەركىم،
جاھان رىشتىنى چىڭ باغلاپ، قىلار دوستلارغا غەمخانلىق.

هالال مېھنەت بىلەن ئۆتكەن ھاياتنى دېيىشەر بەختىم،
كۆرەر ئۆچ شۇم - مىكىرلىكنى، ئۇدۇم - خىسلىتىدۇر پاكلىق.

دېڭىزدەك كەڭ كۆڭۈل - كۆكسى، بۇڭا قايىل جىمى ئىقلىم،
ئېگىز چوققىسىدا ئاق قار، نىشان پاكلىققا بۇ ئاقلىق.

ھۇنەر - سەنئەتنى قەلبىدىن سۆيەر بۇندا زېرەك قوۋمىم،
شۇ «ئون ئىككى مۇقام» يىلنىڭ ھەربىر ئېيىغا خاس - لايىق.

باخاشلاپ، سوزۇلۇپ مەغرۇر ياتار يۇرتۇمغا دەپ،— بەھرىم،
گويا جەننەت كەبى باغرى، يېشىلزارلىق - چارباغلىق.

يېڭى پۇرسەت، يېڭى ئىستەك ئېلىپ كەلدى ئاڭا دەۋرىم،
نىشان قىلدى ياراتماقنى تېخىمۇ گۈل - گۈلۈستانلىق.

جەسۇر قامەت، گۈزەل ھۆسنى مېنىڭ تاجۇ گۆھەر تەختىم،
ئۇنىڭ تەرىپىنى قىلسام، تۈمەن قىسسە قىلار ئازلىق.

× × ×

ماكانىم بار مېنىڭ زوقلانغۇدەك زور تەڭرىتاغ ئاتلىق،
ئۇنىڭ ئوغلانىمەن دىلدا مېھىر - ھۆرمەت، غۇرۇر، شادلىق.

ئاڭا سادىق بولۇش پۈتكۈل ھاياتىمدا نىشان - ئەھدىم،
ئۇنىڭچۈن جان پىدا ئەيلەش ماڭا ۋىجدانىدىكى يارلىق.

2003- يىلى، تۇرپان

كىتاب ئۇيغۇر كىتاب
www.uyghurkitap.com
كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

سۆيۈملۈك دۇنيا

(ئاۋاز ئارتىسى مۇنەۋۋەر ئابلەتكە بېغىشلايمەن)

شېئىر يازدىم ئىلھامىم تېشىپ،
قەيسەر روھقا ھۆرمىتىم ئېشىپ،
گۈزەل ھايات مەنىسىن يېشىپ.

1

ھايات - پۇرسەت، بىباھا، تاتلىق،
ئىنسان ئۈندىن تاپىدۇ شادلىق،
قىلسا ئەجىر، ماڭسا تىرىشىپ.

ئۇ كېلىدۇ ئاران بىر قېتىم،
«قەدرىگە يەت!»، دەيدۇ ئىدرىكىم،
بولۇپ غەيۇر، شانغا ئىرىشىپ.

شېئىر يازغان،
لېكىن يازمىغان —
(ھېس ۋە تۇيغۇم تىنەپ - ئازمىغان)
كۆز ياشلىرىم بۇلاقتەك تېشىپ.

شۇ تاپ مېنىڭ بوغۇلۇپ گېلىم،
ئېسەدەشتە تۇتۇلۇپ تىلىم،
كەتتى يېشىم شېئىرغا سىڭىپ.

ئېسەدەيمەن نە ئۇچۇن مۇنچە،
كۆز يېشىمدىن تىزىمەن ئۈنچە،
نەزمەم بۇنى بىرىدۇ يېشىپ.

ئۇ، مۇنەۋۋەر — ئاۋاز ئارتىسى،
خۇش سادانىڭ ماھىر ئۇستىسى،
ئۆز كەسپىدە پىشقان يېتىشىپ.

تەھدىت سايتۇ ياش ھاياتىغا،
تىغ ئۇرماق بوپ پەي قاناتىغا،
مەرەز كېسەل چىرماپ يېپىشىپ.

باش ئەگمەپتۇ مۇنەۋۋەر ئاكا،
ئۆلۈمگىمۇ قىلماپتۇ پەرۋا،
كېسەل بىلەن ھارماي ئېلىشىپ.

يىگىپ جەگدە غەم - رىيازەتنى،
جارى قىلىپ پەم - جاسارەتنى،
ئۈمىدتىن زور كۆچكە ئېرىشىپ.

ئوتتۇز نەچچە ياشتا ئۇ تېخى،
بۇ هاياتنىڭ نەۋقىران چېغى،
ئۆتىدىغان كۆلۈپ قىينىشىپ.

ئۆيدە ئاتا - ئانا ھەسرىتى،
ياش تېنىدە ئاغرىق دەھشىتى،
غەم - ئەندىشە كەلگەن بىرلىشىپ.

قىينىسىمۇ جېنىنى كېسەل،
دەرد - ئازابنى ئۈنتۈيتى تۈگەل،
كەتكىنىدە ئىشقا كىرىشىپ.

چىداپ بارچە ھەسرەت - ئەلەمگە،
پىسەنت قىلماي ئۆلۈم - ئەجەلگە،
قالماي سەپتىن ماگدى تىرىشىپ،

هايات تاتلىق - شېرىن ھەممىدىن،
سوراڭ يۈزگە كىرگەن كىشىدىن،
ئۆمرىگە ھېچ ئۆتمەس قىينىشىپ.

چىن ئىنسانلىق مېھرىنى تۆكۈپ،
ياشىغانلار ئۆتىدۇ كۆلۈپ،

ئۇيغۇر كىتاب تورپىكتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىگى ئادرىسى
www.uyghurkitap.com

سازلىقتىنمۇ ھۆر يول تېپىشىپ.

ئۇ بولغاچقا ئۇمىدۋار ھامان،
قايىل بولدى كۆرگەنلا ئىنسان،
بىزگە مەڭگۈ ئۈلگە دېيىشىپ.

2

كىم ھاياتنى سۆيسە ۋىجداندىن،
ئازماي ھەرگىز غايە - نىشاندىن،
ۋاقىت بىلەن ئۆتەر بەسلىشىپ.

جان بېقىشچۇن ياشار بەزىلەر،
خۇشامەت قىپ باقار بەزىلەر،
كۈن ئۆتكۈزەر ئېزىلەڭگۈلىشىپ.

بىر تاسادىپ ئامەت تىلىشىپ،
تەرسىز بەخت - راھەت ئىزدىشىپ،
خۇدىن بىلمەي يۈرەر لەيلىشىپ.

قاقشىتىدۇ ئاتا - ئانىنى،
جەمئىيەتنى، سۆيگەن يارىنى،
مەي ئىچىشىپ، زەھەر چېكىشىپ.

تاپقىنىنى بۇزۇپ - چېچىشىپ،

ساغلام تەنگە كېسەل تېپىلسىپ،
ھەتتا جاننى دوغا تىككىشىپ.

باشقىلاردىن ئاغرىنار تېخى،
تەقدىر ئاڭا ئەمەسمىش سېخى،
ۋايسىشىدۇ يەنە پەسلىشىپ...

مۇنەۋۋەرنى تونۇپ كۆپ كىشى،
ئىختىيارسىز تۆكۈلدى يېشى،
يۈرىكىنى تۇتۇپ سىيلىشىپ.

ئۆيقۇسىدىن ئاچسا كۆزىنى،
ئىزھار قىلار قەلب سۆزىنى،
پۇشايماندا ئېغىر تىنىشىپ.

زەپ يەتمەپتۇق ھايات قەدرىگە،
تېپىلغۇسىز ئىمكان، بەھرىگە،
غەپلەت ئارا قاپتۇق مۈگدىشىپ.

ھاياتنى سۆيمىگەن ئادەم،
دېسۇن قانداق، بار نىشان - غايەم؟
كەتكەن تۇرسا ئەقلى ئېلىشىپ.

مۇنەۋۋەر قىز بەردى ساۋاتنى،
ئويلاپ ئۇلار بىلدى ھاياتنى،

هوش ـ زېھنىنى يېغىپ تېپىشىپ.

بىلدى كۆپلەر، غايىسىز ئىنسان،
ئۆز بۇرچىنى ئۇنتار ھەرقاچان،
توغرا يولدىن چەتنەپ، ئېزىشىپ.

قەيسەرلىككە قايىل بولۇشتى،
قايتىدىن روھ ـ كۈچكە تولۇشتى،
ھاياتلىقنىڭ قەدرىنى بىلىشىپ.

«ئەلنىڭ باتۇر، قەيسەر قىزى» دەر،
«ئۇلۇغلىنار ئۆچمەس ئىزى» دەر،
مۇنەۋۋەرگە ئۆمۈر تىلىشىپ.

× × ×

«سەن بىز ئۈچۈن سۆيۈملۈك دۇنيا»
بۇ سۆز بىزگە قىممەت ـ تۇتىيا،
دىل ـ دىللارغا كەتتى سىڭىشىپ.

ئاشۇ سۆزنىڭ مەنىسىن يېشىپ،
چىقتى كۈيۈم دىلدا يېتىشىپ،
قەيسەر روھقا ھۆرمىتىم ئېشىپ.

2003- يىل 6- ئاي، ئۈرۈمچى

كىتاب تورى ئىلىكى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىكى ئادرېسى

مەن — مۇئەللىم

مەن — مۇئەللىم،
— ئاددىي بىر ئىنسان،
دىلىمدا چىن ئەقىدە - نىشان.
شۇ نىشاندا ئۆتتى قىرىق يىل،
تەر - ئەجرىمگە گۇۋاھدۇر ۋىجدان.
مەن ئىشلىدىم ئىزدىنىپ دائىم،
بۇرچۇم ئۈچۈن پىدا قىلىپ جان.

ئۆتتى كۈنلەر، كەسپىمنى سۆيۈپ،
ئېغىر يۈكنى يەلكەمگە يۈدۈپ.
يېتەكلىدىم شاگىرتلىرىمنى،
ئەقىل بىلەن ياشاشقا ھامان.
ئايىمىدىم كۈچۈم - بارىمنى،
دېمەي ئەمەل ۋە يا شەرەپشان.

مەكتەپ، سىنىپ بولدى ماكانىم،
كىتاب، قەلەم بولدى قورالىم.
شاگىرتلىرىم بولدى ھەمراھىم،

دىل رىشتىنى دىللارغا چاتقان.
بولدى ئۇلار سىرداش، قەلبداش،
بىر مەقسەتتە، بىر سۇدا ئاققان.

شاگىرتلارغا كۆيۈنۈپ ئۆتتۇم،
تۆككەن تەردىن سۆيۈنۈپ ئۆتتۇم.
يىراق بولدۇم نىجىس - تەمەدىن،
قىلىپ بىلىم، ئەخلاقنى مىزان.
(ھالال، پاكلىق — ئادەم زىننىتى؛
پەزىلەتنى قەلبىم تاللىغان).

سانسىز قىسمەت ئۆتتى بېشىمدىن،
كۆرگەنلىرىم ئارتۇق يېشىمدىن.
«قورۇق»، «ئاق» لار باستى ۋاقىتسىز،
كەچمىشلىرىم مىڭ قىسسە - داستان.
بەردىم بەرداش بوران - چاپقۇنغا،
سەپتىن قالماي ماڭدىم ھەرقاچان.

«سېسىق» بولدۇم ھېلىقى يىللار،
(ئەگرى - توقاي ئىكەنغۇ يوللار...)
«داد! ...» دېمىدىم، بولدۇم ئۈمىدۋار،
ھامان گۈزەل كۆرۈنۈپ جاھان.
ماڭا شۇ كۈچ بولدى مەدەتكار،
يۈرىكىمدە ياندۇرۇپ گۈلخان.

شاگىرتلارغا بولغان مۇھەببەت،
بېرەر ئىدى ئىلھام، كۈچ - قۇۋۋەت.
دەيتتى كۆڭلۈم:
— ئۇنتۇما ھەرگىز،
ئەۋلاد - مايسا، تېخى ياش، يۇمران.
تەشنالىقى قانسۇن ۋاقتىدا،
پەرۋىش قىلغىن، ئاسرىغىن ئوبدان.

تالاي تۈننى تاڭغا ئۇلىدىم...
بىلىمگەننى بىلىپ، تونۇدۇم.
شاگىرتلارنىڭ قەلبىگە ئويدۇم:
«بىلىمسىزلىك قىلىدۇ ۋەيران.
ئادەمگەنمىز - ئادەمچە ياشاش،
يولى پەقەت ئىرپاندۇر - ئىرپان».

بىلىمسىزنىڭ يولى تار، دېدىم،
كۆرەر كۈنى ھامان خار، دېدىم.
ئۆگەنمىسەڭ، ئىزدەنمىسەڭ گەر،
سېنى لازىم قىلمايدۇ زامان.
تەر - ئەجرسىز كۈلمەيدۇ ئىقبال،
يار ۋەسلىگە يېتەلمەس ئارمان.

ئارزۇلارغا باغلانغان دىلىم،
ئارمانلارغا بۆلەنگەن تېنىم.

ۋەدە قىلغان ئەزىز جېنىمنى،
شۇ ئارمانچۇن قىلمىشقا قۇربان.
«يىگىت سۆزىدىن، يولۋاس ئىزىدىن،
قاچان، نەدە چېكىنگەن - يانغان!؟

مەن ياشىدىم، ئورنۇم تۆۋەندە،
(سالاملار بار «يەتتە قەدەم...» دە).
سېرىقتال بوپ ئۆتسىمۇ كۈنلەر،
توقتۇر كۆڭلۈم،
ھۆرمەتتە سۇلتان.
ھالال ئۆتتۈم، ئەمما ئادەممەن،
دېيەلمەيمەن: «يوق زادى نۇقسان».

باي ئەمەسمەن، نامراتمۇ ئەمەس،
لېكىن دىلدا يالقۇنلۇق ھەۋەس.
شۇ ھەۋەستىن يېتىلگەن بىر روھ؛
مەن ئەۋلادقا پەرۋىشچى - غەمخان.
ئاچقانلىرىم ئەقىل بۇلىقى،
ھەر بۇلاقتا ئەجرىم نامايان.

جاي - جايلاردا مېنىڭ ئىزلىرىم،
دىل - دىللاردا ساۋاق سۆزلىرىم.
تىلەكلەرگە سىڭىپ ئۆمىدىم،

ئۈچۈرما بوپ كېتىشەر ھەريان.
دەيمەن ھامان شۇڭقارلىرىمغا:
قۇچۇپ زەپەر، ياشاڭلار ئامان!...

× × ×

بۈگۈن مېنىڭ ئاتمىشتا يېشىم،
كۆڭلۈم كەبى ئاقاردى بېشىم.
بارلىقىمنى ئەلگە ئاتىدىم،
يوق ئۆمۈرگە قىلچە پۇشايمان.
قەلبلەردە نامىم - سۈرىتىم،
سەپ - سەپلەردە تىلىكىم ئايان.

مەن — مۇئەللىم!
ئاددىي بىر ئىنسان،
يۈرىكىمدە ئۇلۇغۋار نىشان.
مېڭىپ تىنماي يوللارنى ئاچتىم،
ئەۋلادلارنى يېتەكلەپ ھامان.
مىڭ رازىمەن چەبدەس شاگىرتلار،
ۋەتەن ئۈچۈن قۇچسا شەرەپشان.

2003- يىل 12- ئاي، ئۈرۈمچى

ئۇيغۇر كىتاب تورىبېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

مۇئەللىمە

مۇئەللىمە — سۆيۈملۈك ئۇستاز،
كۆيلىرىمىنىڭ گۈلى - رەناسى.
سىز بۈزرۈكۋار كۆيۈمچان ئانا،
هاياتىمىنىڭ گۈزەل مەناسى.

1

سىز ئەۋلادلار مۇئەللىمەسى،
سىز «بىلىش» نىڭ مۇقەددىمەسى.
سىز هاياتنىڭ مۇئەللىپەسى،
سىز تارىخنىڭ مۇھەررىرەسى.

سىزسىز ئىنسان - ئىنسان بولالماس،
سىز مۇھەببەت مۇئەككىلەسى.
ئاتىلارنىڭ يۆلەنچۈكىسىز،
(پەرزەنتلەرنىڭ بۆلەنچۈكىسىز)
ئەڭ مېھرىبان، ئەڭ ئەزىزەسى.

ئەجىر - مېھنەت، پەرۋىش - تەربىيە...
سىز دە ئايان مۇجەسسەمەسى.
دېڭىزدىن كەڭ كۆڭۈل - كۆكسىڭىز،
سىز بىغۇبار روھ نەمۇنەسى.

2

سىز بىلىمنىڭ ئۇل - خەزىنەسى،
سىز ئەخلاقنىڭ مۇكەممەلەسى.
سىز پاكلىقنىڭ مۇنەۋۋەرەسى،
سىز ئۇلۇغلۇق مۆھتىرىمەسى.

دەستۇر قىلغان خىسلىتىڭىزنى،
ھاياتلىقنىڭ ھەر سەھىپەسى.
ئەجرىڭىزدىن پىشىپ يېتىلەر،
ئەدەپ - ئەخلاق، پاك ئەقىدەسى.

3

سىز ئەۋلادلار مۇئەللىمەسى،
سىز «بىلىش» نىڭ مۇقەددىمەسى.
ئەڭ كۆيۈملۈك تەربىيىچىسىز،
ئۇستازلىقنىڭ تۇنجى سەركىسى.

ئاپئاق چاچلار...

سۆيۈملۈك چېھرە...
مېھىر، كۆيۈم - شەپقەت قىسسەسى.
ئۆتكەن يىللار، قىسمەت كەچۈرمىش...

www.uyghurkitap.com ئۇيغۇر كىتاب تورى

ئۆمرىڭىزنىڭ چىن ئەسلىمەسى.

ئالەمدە كۆپ ئىچىلمىغان سىر،
قولىڭىزدا ئاچقۇ يەشمىسى.
ئۇزۇلمەيدۇ (مەڭگۇ) ئىنسانىنىڭ،
سىزگە بولغان مېھىر رىشتىسى.

شۇ رىشتىدە مۇھەببەت، ھۆرمەت —
ئېھتىراملىق كۆي - قەسىدەسى.
ئېسىقلىقتۇر دىللار تۆرىگە،
«ئۇستاز - ئانا!»— دېگەن لەۋھەسى.

2004- يىل فېۋرال، ئۈرۈمچى

uyghurkitap.com

ساياھەت نەزمىلىرى

فونتان

ئابۇدەبى[①]،
دېڭىز قانىلى،
قىرغاقلىرى دەرەخزار، بوستان.
بۇندا كىچىك تاغسىمان چوققا،
شۇ چوققىدا زەپ گۈزەل فونتان.

كۆپ كۆرگەنمەن فونتان دېگەننى
لېكىن،
ئوخشىمايدىكەن ئاڭا ھېچبىرى.
چۈشىدىكەن ئۇچقۇچ تۈۋەنگە،
مەرۋايىتتەك نۇرنىڭ ئېقىنى.

بۇژغۇنلىرى نۇرغا قېتىلىپ،
چاقنايدىكەن ھەريان چېچىلىپ.

① ئابۇدەبى — ئەرەب بىرلەشمە خەلىپىلىكىنىڭ مەركىزى.

گۆھەر چاچقۇ بوپتۇ شەھەرگە،
تۈمەنمىڭ خىل گۈلدەك ئېچىلىپ.

سەيلە قىلدىم مەھلىيا بولۇپ،
ھۇزۇرلىنىپ، كۆڭلۈم ئېچىلىپ.
كۈي تۇغۇلدى تۇيغۇلىرىمدىن،
چاچقۇلارغا سىڭىپ قېتىلىپ.

نەزىرىدە ئەرەب خەلقىنىڭ،
ھەربىر رەڭنىڭ باركەن مەناسى.
قىزىل، يېشىل—... خۇشاللىق - بەخت،
ۋە بايلىقنىڭ ئىكەن سىيماسى.

شۇ مەنىنى قىلار ئىپادە،
فونتان سۈيى رەڭدار ئېتىلىپ.
ئەرەب روھى، ئەرەب ئارزۇسى،
شۇ رەڭلەرگە كەتكەن سىڭىشىپ.

چاچراپ تۇرسا فونتان ئېتىلىپ،
نۇر ئىلكىدە كېتىسەن يايراپ.
زەپ ياراشقان ئابۇدەبىگە،
ئاشار زوقۇڭ ھۆسنىگە قاراپ.
قايىل بولۇپ گۈزەللىكىگە،
يازدىم شېئىر شەنىگە ئاتاپ.

1999- يىل 16- سېنتەبىر، ئابۇدەبى

كىتاب تۇرپېكتى
www.oyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ئالمىزاردا

كۆپكۆك دېڭىز، ياپيېشىل قىرغاق،
ئالمىزارغا ئاچقان كەڭ قۇچاق.
چۆمۈلىدۇ بۇندا ئادەملەر،
شۇنچە خۇشال، شۇنچە شوخ، قۇۋناق.

مەنمۇ چۈشتۇم دېڭىزغا بۈگۈن،
قۇچاق ئاچتى مەيىن دولقۇنى.
«كەل، مېھمىنىم!» دېگەندەك بولدى،
قۇلىقىمغا خۇشخۇي شاۋقۇنى.

قىرغاق بويلاپ، ئويناپ بەھۇزۇر،
ھۇزۇرلىنىپ ئۈزدۈم، چۆمۈلۈپ.
مەن يايرىدىم،
ئويناپتتى دولقۇن،
گاھ كۆتۈرۈپ، گاھى چۆكۈرۈپ.

دېڭىز مېنى يۇيۇپ سۆيەتتى،
كۆيۈنگەندەك ئانا بوۋاققا.

باخاشلايتتىم مەنمۇ سۆيۈنۈپ،
سۆيگۈم قىتسىپ ئىللىق قۇچاققا.

قاناتلىنىپ پىكىر - خىيالىم،
كەتتى ئۇچۇپ يىراق - يىراققا.
دېڭىز، ئاسمان سۆزلەيتتى گويا:
— سۇ ۋە تۇپراق كېپىل ھاياتقا.

مەن چۈشەندىم، — دېدىم دېڭىزغا،
سۇ ۋە تۇپراق، ئادەم تۇغرۇلۇق.
بىلدىم، بىرسى كەم بولسا ئەگەر،
ئادەممۇ يوق، ھاياتلىقمۇ يوق.

× × ×

قىرغاق بويلاپ، ئالتۇنبىلىقتەك،
ئۈزدۈم راسا كۆڭلۈم ئېچىلىپ.
كۆي تۇغۇلدى تۈيغۇلىرىمدىن،
چاچقۇلارغا سىڭىپ قېتىلىپ.

1999- يىل 12- سېنتەبىر، دۇبەي

www.uyghurkitap.com

خورما كۈيى

خورمىنى سالدىم ئېغىزغا، بال، دېدىم،
خۇش شىرنىلىك تەمىگە دىل لال، دېدىم.
خورمىنى تۇتقان يىگىتكە قول بېرىپ،
رەھمىتىمنى كۈي - ئاھاڭغا سال، دېدىم.
بۇ، بېھىشنىڭ مېۋىسى — تاتلىقلىقتا تاج،
پاك مۇھەببەتكە ئۇلۇغ تىمسال، دېدىم.
شۇ مۇھەببەت ئىگىسى ئادەم ئاتا،
ئۇنتۇما، ھەرچاغ ئېسىڭگە ئال، دېدىم.
باشلىدىم نەزمەمنى مەنمۇ، سەنمۇ ھەم،
بارچىمىزغا ماس يېڭى كۈي چال، دېدىم.

1999- يىل 18- سېنتەبىر، ئابۇدەبى

پىرامىدا ئالدىدا

كىم ياسىغان پىرامىدانى؟
(كىم بولسىمۇ...
— ئەڭ زور مۆجىزات!)
بۇنى بىلمەك قىيىن ئەلۋەتتە،
ھەركاللىدا ھەرخىل تەسىرات.
شىر قامەتلىك ئاشۇ ھەيكەلدىن،
تۇغۇلىدۇ سوئاللار قات - قات.
تاش ئويمىلار، ھەيكەل، قەبرىلەر،
مىڭ - مىڭ يىللىق سىرلىق سۈكۈنات.
موميالارغا قالىسەن ھەيران،
نېمانچە كۆپ بۇندا تىلسىمات؟!
ئېچىلماپتۇ فىرئەۋىن قەبرىسى،
ئۇنىڭ سىرىمۇ ئىنسانلارغا يات.
ھەربىر تاشقا جاۋابلار خىجىل،
سىرلىق زېمىن...
قۇملۇق جەزىرات.
سىمۋول بولار زادى نېمىگە،
شىر بەدەنلىك، ئادەم باشلىق زات!؟

مەن ئويلىدىم:

— دۇنيادا پەقەت،

ئادەمگە خاس بۇ ھەيۋەت سۇبات.

ئادەمگە خاس كۈچ، ئەقىل - ئىدراك،

ئادەمگە خاس ئىختىرا، ئىجاد.

بىزگە مەلۇم، ئۇزاق زاماندىن،

ياشاپ كەلگەن بۇندا ئادەمزات.

ئېھرامدىكى ھەربىر قۇرۇلما،

ھۈنەر، بىلىم، قۇدرەت، كەشپىيات...

سىرلىق زېمىن - سىرلىق كائىنات...

نېمانچە كۆپ بۇندا مۆجىزات!؟

ئېھرامغا تىك قۇياشقا باقتىم،

دېدىم:...

— يېشەر كېيىنكى ئەۋلاد!

1999- يىل 21- سېنتەبىر، قاھىرە

www.uyghurkitap.com

نېمانچە تاتلىق بۇ مېۋە

بىر خورمىنى قولۇمغا ئېلىپ،
پاھ! ... دېۋەتتىم، ئاغزىمغا سېلىپ.
يايراپ كەتتى پۈتۈن ۋۇجۇدۇم،
خۇش - شېرىن تەم تىلىمنى يېرىپ.

نېمانچە تاتلىق بۇ مېۋە! ؟...
ئاشۇ سوئال كۆڭلۈمگە كېلىپ؛
سورىۋىدىم ئەرەب يىگىتتىن،
كۈلۈپ كەتتى ئويۇمنى بىلىپ.

— مۇشۇ زېمىن ئۇنىڭ ماكانى،
قۇم تۇپراقتا ياشنار قەد كېرىپ.
ئۇ پىشىدۇ قۇياش تەپتىدە.
قىزىل، سۇزۇك ئالتۇن رەڭلىنىپ.

ئەرەبلەرنىڭ ئېتىقاد، مېھرى،
شېرىنلىككە شېرىنلىك قېتىپ؛
ئۆستۈرىدۇ ئاسراپ، پەپىلەپ،
ئۇنىڭ قىممەت - قەدرىگە يېتىپ.

ئادەم ئاتا ۋە ھاۋا ئانا،
ئىبلىس شەيتان كەينىگە كىرىپ؛
چەكلەنگەن بىر مېۋە يەپ قىلىپ،
جەننەتتىنمۇ كەتكەن ھەيدىلىپ.

شۇ چاغ ئۇلار جەننەت ئىچىدىن،
خورمىنىمۇ چىقىشقان ئېلىپ.
بولۇپ ئاخىر ئادەمگە نىسىپ،
بۇ زېمىندا ئۆسكەن يېتىلىپ.

تاتلىق تەمگە ئۇلۇغ مۇھەببەت،
كەتكەن دېمەك سىڭىپ قېتىلىپ.
نى - نى مېۋە ئۇنىڭ ئالدىغا،
ئۆتەلمەيدۇ دادىل پېتىنىپ.

ئەرەبلىكلەر شۇڭا مېھمانغا،
تۇتار ئاۋۋال ئۇنى چوڭ بىلىپ...
سۆزلەر ئىدى ئەرەب يىگىتى،
پەخىرلىنىپ، سۆيۈنۈپ، كۈلۈپ.
بىلدىم،
خورما — جەننەت مېۋىسى،
يېدىم مەنمۇ شۇنچە سۆيۈنۈپ.

1999- يىل 15- سېنتەبىر، دۇبەي

مەن دېڭىزدا

دولقۇن يېرىپ چۆمۇلىمەن،
چىقىپ قۇمغا كۆمۇلىمەن.
دېڭىزدا سۇ، قىرغاقتا كۈن —
نۇرى بىلەن يۇيۇنىمەن.
دولقۇن بىلەن قىرنى سۆيۇپ،
چاچقۇ بولۇپ تۆكۇلىمەن.
يەر، سۇ، نۇر بار — هاياتلىق بار،
شۇڭا خۇشال سۆيۇنىمەن.
هۆرمىتىمنى قىلىپ ئىزهار،
بېشىم ئېگىپ يۇكۇنىمەن.

1999- يىل 15- سېنتەبىر، دۇبەي

كىتاب تورى ئۇيغۇر كىتابلىرىنىڭ پىكى ئادرېسى www.uyghurkitap.com

ۋەتەن

يەر شارىنىڭ سىيماسىنى،
ئايغا قاراپ كۆرۈپ قالدىم.
تەڭرىتاغنىڭ جۇلاسىنى،
ئۇندا ئېنىق تونۇپ قالدىم.

تاتلىق، چوڭقۇر ھېسقا چۆمۈپ،
خىيالىنىپ تۇرۇپ قالدىم.
ئۆزگە ئەلنىڭ بار نېمىتى،
بىزگە ياتكەن تۇيۇپ قالدىم.

سۇمۇرغ بولۇپ قاناتلاندىم،
ئۆز يۇرتۇمغا قونۇپ قالدىم.
«بالام!» دېدىڭ،
«ئانام!» دېدىم،
چىڭ قۇچاقلاپ سۆيۈپ قالدىم.
«ۋەتەن» دېگەن بۈيۈك نامنى،
كۆيلىرىمگە قوشۇپ قالدىم.

1999- يىل 29- سېنتەبىر، شارجان

ئىلىم مارشى

بىز ياش ئەۋلاد ئەل ئىشقىدا يالقۇن قەلبىمىز،
ئىلىم - ئىرپان ئىگىلەشتۇر نىشان، ئەھدىمىز.
ئەل ئارزۇسى كۈچ - قۇۋۋەتتۇر ۋۇجۇدىمىزغا،
شۇ ئارزۇنى ئورۇنداشقا تەييار ھەممىمىز.

كۆرەش بىلەن قۇچاق ئاچار گۈزەل كەلگۈمىز،
ئەقىل بىلەن تېخىمۇ ھۆر بولار بەختىمىز.
ساغلام تەندە، پاك ئەخلاقتا قىممەت - قەدرىمىز،
تەر تۆككەننى، ئىزدەنگەننى سۆيەر خەلقىمىز.

× × ×

بىز ياش ئەۋلاد ئەل ئىشقىدا يالقۇن قەلبىمىز،
ئىلىم - ئىرپان ئىگىلەشتۇر نىشان - ئەھدىمىز.
جان تەسەددۇق خەلقىمىزنىڭ ئۈمىدى ئۈچۈن،
تېخىمۇ شاد كۈلگەي گۈزەل ئىقبال، ئەتىمىز.

2006- يىلى، ئۈرۈمچى

كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىگى تادرىسى
www.uyghurkitap.com

ئۇستاز قوشىقى

ئوقۇتقۇچى بولدۇم بىر ئۆمۈر،
ئېچىپ ئەقىل بۇلاقلىرىنى.
ياش بوغۇنلار قەلبىگە ھەردەم،
يېقىپ ئىلىم چىراغلىرىنى.

زەمزەم بەردىم غۇنچە ـ چېچەككە،
خۇشبۇي قىلىپ پۇراقلىرىنى.
نوتىلارنى ئۆستۈردۇم ھامان،
چاتاپ ياۋا پۇتاقلىرىنى.

× × ×

سەرپ قىلىپ يۈرەك قېنىمنى،
بەردىم ھايات ساۋاقلىرىنى.
يېتەكلىدىم، كۆرسەتتىم يولنىڭ،
ھەرخىل يېقىن ـ يىراقلىرىنى،

كۆردى، بىلدى،
سەزگۈر ئەۋلادلار.
پارلاق ئىقبال قىرغاقلىرىنى.

بۆسۇپ ئۆتتۇق بىرگە سەپ تۇزۇپ،
مۇشكۇلاتلار توساقلىرىنى.

هارماي مېڭىپ يولدا تەقدىرنىڭ،
كۆردۇق ھەرخىل سىناقلىرىنى.
تىلسىملارنى ئاچتۇق بىرمۇبىر،
ئېيتىپ زەپەر قوشاقلىرىنى.

لەپىلدەتتۇق تەر، ئەقىل بىلەن،
شان ـ زەپەرنىڭ بايراقلىرىنى.
بىز يامىشىپ داۋانلار ئاشتۇق،
ئاچتى ۋىسال قۇچاقلىرىنى.

شەرەپ قۇچتۇق ئەجىرگە لايىق،
بېزەپ تارىخ ۋاراقلىرىنى.
بەردى خەلقىم باھا، مۇكاپات،
چېلىپ ئالقىش چاۋاكلىرىنى.

× × ×

ئەنە، سانسىز ئىز باسارلىرىم،
قاقتى سۇنماس قاناتلىرىنى.
ئەنە، ئاچتى چاقىرىپ گۈزەل،
ھۆر كېلەچەك قۇچاقلىرىنى...
بەختىم ئاشۇ دېدىم ياڭرىتىپ،
ئۇستازلىقنىڭ قوشاقلىرىنى.

2006ـ يىل ئاۋغۇست، ئۈرۈمچى

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com

ئابلىكىم روزى

گۈلدەستە

ܦܪܩܐ ܡܫܘܚܠܦܐ

ܡܫ̈ܘܚܠܦܐ

www.uyghurkitap.com
كىتاب تورىكتى
كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

شەرەپ تۇيغۇسى

بۇ جاھاندا ئادەمنى،
شانۇشەرەپ كۆلدۇرەر.
بۇ جاھاندا ئادەمنى،
ئىزا - نومۇس ئۆلتۈرەر.

بىلىۋالدىم شۇڭا مەن،
نومۇس بىلەن شەرەپنى.
ھەربىر ئىشتا ئۆزۈمگە،
قويدۇم قاتتىق تەلەپنى.

ئېسىل خىسلەت، ياخشى ئىش،
ئامەت ئىكەن، شەرەپكەن.
شۇ شەرەپنىڭ يىلتىزى،
گۈزەل ئەخلاق، ئەدەپكەن.

ناچار ئادەت، ئەسكى ئىش،
ئادەم ئۆچۈن نومۇسكەن.
نومۇس ئىشنى قىلماسلىق،
ھەقىقەتەن دۇرۇسكەن.

كوچەيمەيتە قەلبىمدە،
شانوشەرەپ تۇيغۇسى.
ماڭا شەرەپ گۈللىرى،
مەڭگۈلۈك دوست بولغۇسى.

2006- يىل 5- ئاي

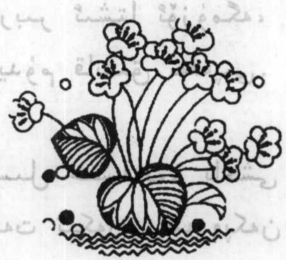

گۈلدەستە

ۋەتەن — ئالتۇن تېغىمىز،
يايرايدىغان بېغىمىز.
گۈزەل ئىللىق قوينىدا،
خۇشال ئۆتەر چېغىمىز.

ۋەتەن — غەمخار ئاتىمىز،
ئەڭ مېھرىبان ئانىمىز.
ئانا ۋەتەن ئىشقىدا،
گۈلخان بولۇپ يانىمىز.

بايرام بۈگۈن - توي بۈگۈن،
ئۇلۇغ ئانا ۋەتەندە.
ۋەتەن قۇچتى شان - زەپەر،
باسقان ھەربىر قەدەمدە.

كۆلمەكتىمىز باللار،
قولىمىزدا گۈلدەستە.
ئانا ۋەتەن تويىغا،
تىزدۇق ئۇنى بەسبەستە.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى

ئىمتىھان

(خور تېكىستى)

قەلبىمىزنى يورۇتار،
ئانا مەكتەپ - ئانجان.
ئادىل باھا بېرىدۇ،
بىزگە ھەربىر ئىمتىھان.

ئىمتىھاندىن قورقمايدۇ،
بولسا ئادەم تىرىشچان.
تىرىشچانلار تاپىدۇ،
ئىمتىھاندا شەرەپ - شان.

قورقۇنچلۇق ئەمەس سەن،
ئەي ئىمتىھان، ئىمتىھان.
قىلدۇق پۇختا تەييارلىق،
سىنىڭ ئۈچۈن ھەرقاچان.

2006- يىل 11- ئاي

كىتاب تورىكتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىگى ئادرېسى

رېستورانغا بارمايچۇ، ئانا

(باللادا)

1

زۆھرە ئانام - سېسترا،
مېنىڭ ئىسمىم جىنەستە.
دادام ئۆلۈپ كەتكەنتى،
مەن مەكتەپكە كىرمەستە.

مانا، خېلى چوڭ بولۇپ،
كىرىپ قالدىم توققۇزغا.
ئانام دېدى: «مەن بۇ يىل،
يېقىنلاشتىم ئوتتۇزغا.»

ئۆستۈر مەكتەپجان ئانام،
مېنى دائىم پەپىلەپ،
مەن ئانامنى سۆيىمەن،
چىڭ قۇچاقلاپ، ئەركىلەپ.

دەيمەن: ئانا، سەن بىلەن،
خۇشال ئۆتەر ھاياتىم.
ئانام دەيدۇ: سەن مېنىڭ،
سۇنماس ئالتۇن قانىتىم...

لېكىن، بىر ئىش مېنى كۆپ،
ئوي - خىيالغا چۆكتۈردى؛
يالغۇز قالغان چاغلاردا،
كۆزۈمدىن ياش تۆكتۈردى.

سورىساڭلار شۇ ئىشنى،
خاتىرەمگە قاراڭلار.
شۇنداق ئىشتا بارمۇ - يوق،
داداڭلار يە ئاناڭلار؟

2

ئانام مېنى ئېپ باردى،
رېستورانغا كۆپ قېتىم.
بولۇپ قالدىم ئۇ يەردە،
ئىگىسى يوق بىر «يېتىم».

قىزىق يەركەن رېستوران،
مېھمانلىرى مىڭ - مىڭكەن.

ئۇيغۇر كىتاب تورىبېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېكى ئادرېسى

قورۇمىسى بۇ جاينىڭ،
ھەم سوغۇق، ھەم پىژ - پىژ كەن.

ئولتۇراركەن ئەر - ئايال،
شىرەلەرنى چۆرىدەپ.
سۆزلەيدىكەن ساھىبخان،
تەزىم قىلىپ، ئۆرىدەپ.

قىنى خوش! دەپ مېھمانلار،
يەپ قورۇما، تاماقنى؛
رۇمكىلارغا تولدۇرۇپ،
ئىچىدىكەن ھاراقنى.

ئايالللارنىڭ ئىچكىنى،
ئاق ئەمەسكەن، قىزىلكەن.
دېيىشەركەن مېھمانلار:
«بۇ ھاراق بەك ئىسىلكەن! ...»

باشلىنىاركەن ئارىدا،
كۈلكە، چاقچاق، يۇمۇرلار.
ئوينىلاركەن سەھنىدە،
ناخشا - ئۇسسۇل، نومۇرلار.

ئوينىغاندا بەزىلەر،
سەكرەيدىكەن پۇلاڭلاپ.

(خۇددى سېمىز ئۆردەكتەك،
ھەر تەرەپكە ئىرغاڭلاپ) .

توختىماستىن ھەممەيلەن،
تانسىلارغا چۈشەركەن.
ئوينىغاندا دېسكونى،
چىراغلار مۇ ئۆچەركەن.

ۋارقىراركەن بەزىلەر،
شىرە مۇشتلاپ، مەست بولۇپ.
يۇرىدىكەن بەزىلەر،
ئېگىز بولۇپ، پەس بولۇپ.

ھەر خىل ئاچچىق پۇراقلار،
ئېچىشتۇرار دىماغنى.
ناخشا ـ سازنىڭ ئاۋازى،
پاڭ قىلاركەن قۇلاقنى.

ئېچىلاركەن رېستوران،
يېرىم كېچە بولغۇچە.
ئوينايدىكەن مېھمانلار،
تاكى تەرلەپ ھارغۇچە.

3

رېستوراندا بار ئىكەن،
مەندىن كىچىك باللار.

ئېلىپ كەپتۇ ئۇلارنى،
شۇ كۆيۈمچان ئانىلار.

ئۇلار ئۇسسۇل ئويناركەن،
ئانىلارغا ئەگىشىپ.
يۇگرەيدىكەن سەھنىدە،
دىككاڭ - دىككاڭ سەكرىشىپ...

مېنىڭ ئانام تانسىغا،
ئامراق ئىكەن قەۋەتلا.
ئويناۋەردى، مەن بىلەن،
كارى بولماي پەقەتلا.

ئانىسى يوق قوزىغا،
ئوخشاتتىممەن ئۆزۈمنى.
خىيال سۈردۈم بىر ھازا،
يۇمۇۋېلىپ كۆزۈمنى.

گاھى چىقىپ كەتتىممەن،
رېستوراننىڭ ئالدىغا.
مەستلەر چىقسا دەلدەڭشىپ،
مۆكۈۋالدىم دالدىغا.

گاھى ئۇخلاپ قالدىممەن،
ئورۇندۇققا يۆلىنىپ.

ئۇيغۇر كىتاب تورپىكتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

(ياڭراق ناخشا - سازلارنىڭ
«بۆشۈكى» گە بۆلىنىپ) .

ئانام مېنى ئويغىتىپ،
دەيدۇ: قىزىم، ماڭغىنە.
ئۆيگە بېرىپ ئۇيقۇغا،
تازا ئوبدان قانغىنە...

— توختا، — دېدىم ئۆزۈمگە، —
ئانامغا بىر گەپ قىلاي.
رېستورانغا بېرىشنى،
ئەمدى چوقۇم رەت قىلاي.

4

دېدىم ئاستا ئانامغا،
بىر كۈنى تاڭ سەھەردە:
«ئانا، ساڭا گېپىم بار،
رەنجىمىسەڭ ئەگەردە.

جېنىم ئانا، قوشۇلساڭ،
رېستورانغا بارمايچۇ.
قانالماسدىن ئۇيقۇمغا،
دەرستە ئېيىن قالمايچۇ.

بالىلارغا رېستوران،
باب ئەمەسكەن، مېنىڭچە.

ئويلاپ باققىن، بۇ سۆزنى:
توغرىمۇ - يوق، سىنىغچە؟...»

ئانام دېدى جاۋابەن،
ماڭا قاراپ ھەۋەستە:
— قىلغان «سۆزۈڭ توغرىدۇر،
ئوماق قىزىم جىنەستە.

5

شۇندىن بۇيان مەن زادى،
رېستورانغا كىرمىدىم.
ئۇسسۇل - تانسا دېگەندىن،
بىزار بولدۇم، كۆرمىدىم.

خۇشالمەنۇ خۇشالمەن،
رېستوراندىن قۇتۇلغاچ.
مەن شۇ تاپتا گوياكى،
پەرۋاز قىلغان قارلىغاچ.

دەيمەن: ئانا مەكتىپىم،
رېستوراندىن ياخشىدۇر.
ئۇستازىمنىڭ سۆزلىرى،
ئەڭ يېقىملىق ناخشىدۇر...

2002 — 2006- يىللار

ئۇيغۇر كىتاب تورى ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىكى تادرېسى www.uyghurkitap.com

«كىچىك مۇخبىر» دېگەن نام...

«كىچىك مۇخبىر كۇرژۇكى»،
قۇرغان ئىدۇق يېقىندا.
بۇنى مەكتەپ، ئۇستازلار،
ئالقىشلىدى يىغىندا.

كىلىپ مۇخبىر تاغاملار،
ئۆتۈپ بەردى بىزگە دەرس.
قەلبىمىزدە قوزغالدى،
ئاخباراتقا زور ھەۋەس.

چۈشەندۇق بىز خەۋەرنىڭ
ئەھمىيىتى، رولىنى.
بىلىۋالدۇق ئاز - تولا،
قانداق يېزىش يولىنى.

بىلىۋالدۇق خەۋەردە،
قويىدىغان تەلەپنى.
(ۋاقىت، ئورۇن، نەق ئادەم،
نەتىجە ۋە سەۋەبنى) .

دەرستىن سىرتقى چاغلاردا،
خەۋەرلەرنى يازدۇق بىز.
مەكتەپتىكى تۇرمۇشتىن،
جاۋاھىرات قازدۇق بىز.

مەكتەپ رادىئو پونكىتى،
خەۋەرلەرنى ئاڭلاتتى.
ئىلغارلارنىڭ ئىش ئىزى،
كۆڭۈللەرنى يايراتتى.

راست ۋە يېڭى، جەلپكار،
خەۋەر يېزىش ۋەدىمىز.
«كىچىك مۇخبىر» دېگەن نام،
شادلىقىمىز، پەخرىمىز.

2005- يىل 4- ئاي

گالستۇكنى سۆيۈڭلار

ئەكبەر بىلەن ئىككىمىز،
تەڭ پىئونېر بولغانتۇق.
گالستۇكنى ئاسقاندا،
خۇشاللىقتا تولغانتۇق.

مەن ئۇنتۇماي ھەر كۈنى،
گالستۇكنى ئاسىمەن.
پەخىرلىنىپ ئۇنىڭدىن،
مەغرۇر قەدەم باسىمەن.

لېكىن، ئەكبەر دائىما،
گالستۇكنى ئاسمايدۇ.
پىئونېرلىق نامىنى،
ئېسىگىمۇ ئالمايدۇ.

ئارىمىزدا بار يەنە،
ئەكبەر ئوخشاش بالىلار.
گالستۇكنى سۆيۈڭلار،
قەلبى ئوتقاش بالىلار.

قىزىل گۈلدەك گالستۇك،
شان - شەرەپنىڭ بەلگىسى.
پارلاپ تۇرار ئۈنىڭدا،
بالىلارنىڭ كەلگۈسى.

2005- يىل 6- ئاي

www.uyghurkitap.com

ساۋاقداشلار ناخشىسى

بىز ساۋاقداش باللار،
بىر تۇغقانغا ئوخشايمىز،
مەرىپەتنىڭ بېغىدا،
بىللە ئۆسۈپ ياشنايمىز.

ساۋاقداش بىز ساۋاقداش،
«بىر ئاكوپنىڭ جەڭچىسى».
ئۇلۇغ ئانا دىيارنىڭ،
رەڭگارەڭ گۈل - غۇنچىسى.

ھەممىمىزنىڭ قەلبىگە،
گۈزەل ئارزۇ پۈكۈلگەن.
ئىلىم - پەننىڭ نۇرىغا،
ھەممىمىز تەڭ چۆمۈلگەن.

ساۋاقداشلىق مېھرىمىز،
دىلغا چىراغ ياندۇرار.
ساۋاقداشلىق ھاياتتا،
ئۆچمەس ئىزلار قالدۇرار.

2005- يىل 7- ئاي

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

قاناتلاندۇق

لەگلەك ئۇچۇپ ئۆرلەيدۇ،
كەپتەر ئۇچۇپ ئۇنلەيدۇ.
ئۇلار پەرۋاز قىلغاندا،
قاراپ كۆزمۇ يەتمەيدۇ.

بىز بەختىيار باللار،
لەگلەك ئەمەس، قۇش ئەمەس،
لېكىن ئالغا ئۆرلەشتە،
ئۇلاردىن ھېچ بوش ئەمەس.

ئىلىم - پەننى تىرىشىپ،
ئۆگەندۇق بىز زوق بىلەن،
قاناتلاندۇق كۇنسېرى —
ئۆرلەيدىغان روھ بىلەن.

2005- يىل 8- ئاي

www.uyghurkitap.com

مېھىر - شەپقەت دەرياسى

بىر دەريا بار جاھاندا،
سۈيى مەڭگۈ توختىماس.
پەقەت ئاشۇ دەريالا،
جىمجىت ئەمەس، ئۇخلىماس.

ئاشۇ دەريا كۆڭۈلگە،
چىن مۇھەببەت بېرىدۇ.
ئاشۇ دەريا ئىنسانغا،
چەكسىز قۇۋۋەت بېرىدۇ.

ئاشۇ دەريا شەربىتى،
ياشارتىدۇ يۈرەكنى.
ئاشۇ دەريا كۆلدۈرەر،
گۈزەل ئارزۇ - تىلەكنى.

ئاشۇ دەريا قايسى دەپ،
سوراڭ قېنى بالىجان؟
جاۋاب بېرەر ئۇنىڭغا،
ھەربىر ئاتا - ئانىجان:

ئەلنىڭ ئىچى - قۇچىقى،
مېھىر - شەپقەت دەرياسى.
ئاشۇ دەريا بولمىسا،
يوقتۇر ھايات مەناسى.

ئاشۇ دەريا بولغاچقا،
ھايات كۈلگەن، گۈللىگەن.
ئىنسانىيەت دۇنياسى،
نۇرغا چۆمگەن، ئۆرلىگەن.

دەيمىز شۇڭا بالىلار،
چىن يۈرەكتىن ھەرقاچان.
مېھىر - شەپقەت دەرياسى،
شۇنچە ئىللىق بىر ماكان.

2005- يىل 9- ئاي

كومپيۇتېر ئۆگەندىم

ئىلىم ـ پەننىڭ يولىدا،
باستىم يېڭى قەدەمنى.
كومپيۇتېر ئۆگەندىم،
ئۇستاز تۇتۇپ ھەدەمنى.

كۇنۇپكىلار ئۇستىدە،
قولۇم ئەركىن ئويناىدۇ.
خەت ئۇرمىسام ھەر كۇنى،
كۆڭلۇم پەقەت قويمايدۇ.

ھەدەم دىلدىن زوقلىنىپ،
دېدى: «ئۇكام يارايسەن.
ئەتە ـ ئۆگۈن سەنمۇ ھەم،
تور ئىچىگە قارايسەن...»

2005- يىل 10- ئاي

ئۇيغۇر كىتاب تورى uyghurkitap.com

ئەپۇ قىلىش ياخشى ئىش

سىلىمجان ۋە ھېلىمجان،
قالغانىدى ئۇرۇشۇپ.
(گال سىقىشقان ھەتتاكى،
چۈجە خوراز بولۇشۇپ…) .

ئۇزاق ئۆتە-ي ئارىدىن،
قالدى ئۇلار ئەپلىشىپ.
دېدى: توغرا ئەمەسكەن،
يۇرۇۋۇەرسەك سەتلىشىپ.

ئۇلار بۈگۈن كۆيۈمچان،
ساۋاقداشقا ئايلاندى.
ئىتتىپاقلىق سىپىدە،
ئىلغار بولۇپ سايلاندى.

www.uyghurkitap.com

چۈشەندىمكى بۇ ئىشتىن،
ئۇلار ئىكەن ئەپۇچان.
ئەپۇچانلار ياشايدۇ،
مەڭگۈ ئىناق، شادىمان.

2005- يىل 11- ئاي

يىغلىمىغىن ئەي بالا

كىچىكمەن دەپ يۈرمىگىن،
بوي تارتىسەن ئەي بالا.
پۇلاڭغىدە چوڭ بولۇپ،
توي تارتىسەن ئەي بالا.

قىزىتىسەن شۇ چاغدا،
نەغمە - ناۋا دېگەننى.
تازا كۈچەپ چالىسەن،
داپىمىكىن دەپ لېگەننى.

شۇڭا ھەرگىز يىغلىما،
دوختۇر تاغاڭ كەسكەندە؛
شېكەرمىكىن دەپ قالما،
ئاق دورىنى سەپكەندە...

2003- يىل 9- ئاي

كىتاب تورىبكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

چوڭ بولغاندا...

سۇ ئۇزگىلى ئۆستەڭگە،
چۈشكەندى مەختجان.
لېكىن، سۇدىن چىقالماي،
ۋاقىتسىزلا ئۈزدى جان.

ھەممىمىزنىڭ كۆزىدىن،
ئىختىيارسىز ئاقتى ياش.
بىزدىن مەڭگۈ ئايرىلدى،
بىر سۆيۈملۈك ساۋاقداش.

سۇ ئۈزگىلى بارمايلى،
دەريا ـ ئۆستەڭ، كۆللەرگە.
مەختجاندەك قالمايلى،
ئېچىنىشلىق كۈنلەرگە.

چوڭ بولغاندا سۇ ئۈزسەك،
يولۇقمايمىز خەتەرگە.
دولقۇن يېرىپ غەۋۋاستەك،
ئېرىشىمىز زەپەرگە.

ئەقىدە

(«شىنجاڭ ئۆسمۈرلىرى» گېزىتىگە بېغىشلايمەن)

ئەي ئۆسمۈرلەر گېزىتى،
گويا باغچە - مەكتەپسەن.
قەلبىمىزنى كۈلدۈرگەن،
ئالتۇن شولا - ئاپتاپسەن.

دېسەك سېنى، گۈل - چېچەك،
بىز بالىلار كېپىنەك.
ئېچىلمايدۇ كۆڭلىمىز،
سېنى بىر كۈن كۆرمىسەك.

ئېرىشتۇق بىز سەن بىلەن،
مول بىلىمگە، ئىلھامغا.
تېگىشمەيمىز بىز سېنى،
«ۋاخاخا» غا، «دام - دام» غا...

ئەي ئۆسمۈرلەر گېزىتى،
سالام ساڭا يۈرەكتىن.

www.uyghurkitap.com

ساڭا بولغان ئەقىدە،
كۈچەيمەكتە بۆلەكتىن.

2003- يىل 8- ئاي

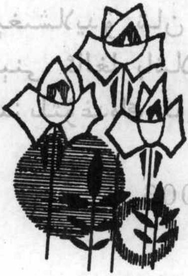

گالستۇك

مەن پىئونېر بولغاندا،
بېشىم كۆككە تاقاشقان.
مۇبارەكلەپ دوستلۇرۇم،
ماڭا كۈلۈپ قاراشقان.

ماڭا قىزىل گالستۇك،
بېغىشلايدۇ شان - شەرەپ،
مېنى ئالغا باشلايدۇ،
قىزىلتۇغدەك لەپىلدەپ.

2003- يىل 9- ئاي

كىتاب تورىكتاپ
ئۇيغۇر كىتابلىرىنىڭ يېڭى تور ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

قار ناخشىلىرى

قاردەك ئاپئاق كۆڭلىمىز

ئاق تون كىيدى كەڭ زېمىن،
قار يېغىپ لەپ - لەپ.
شېئىر يازدۇق باللار،
ئاق قارنى كۈيلەپ.

ئاپئاق قارغا ئوخشايدۇ،
كۆڭلىمىز بىزنىڭ.
ئۆتەر خۇشال، مەنىلىك،
ئۆمرىمىز بىزنىڭ.

شۇڭا ئاپئاق قار ياغسا،
يايراپ كېتىمىز.
قار ئۈستىدە دومىلاپ،
ئويناپ كېتىمىز.

ئاق گۈللەر

نېمىدېگەن گۈزەل - ھە،
قار ياغقان كۈنلەر.
دەرەخلەردە ئېچىلار،
ئاق رەڭلىك گۈللەر.

ۋىچىرلايدۇ قۇشقاچلار،
شۇ گۈلگە قونۇپ.
قىزىپ كېتەر تاماشا،
كەتمەيمىز توڭۇپ.

كۆرەيلى ئاق گۈللەرنى،
كېلىڭلار دوستلار.
ئاق گۈللەردىن زوقلىنىپ،
كۈلۈڭلار دوستلار.

قار سۈرىتى

قاردا تولار تەبىئەت،
ئېسىل زىننەتكە.
قار ياغقاندا بالىلار،
چۈشتۇق سۈرەتكە.

شۇ سۇرەتتە پارلايدۇ،
گۈزەل مەنزىرە.
قاردا چۈشكەن سۈرەتلەر،
ئۆچمەس خاتىرە.

بىرەيلى سالام

بىز ياسىغان قار بوۋاي،
يارايدۇ بىزگە.
كۈلۈمسىرەپ، كۆز قىسىپ،
قارايدۇ بىزگە.

ياساش ئۈچۈن قار بوۋاي،
سىڭدۈردۇق ئەجىر.
قار بوۋايغا بار بىزدە،
ھۆرمەت ۋە مېھىر.

چەگدۈق قىزىل گالستۇك،
ئۇنىڭ بوينىغا.
ئەجداد روھى بىزلەرنى،
ئالدى قوينىغا.

قار بوۋايغا يۈرەكتىن،
بىرىمىز سالام.
«مەڭگۈ ئالغا بېسىڭلار»
دەيدۇ قار بوۋام.

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىكى ئادرېسى

قارلىق

ياغقان چاغدا تۇنجى قار،
ئويۇن باشلىدۇق.
ساۋاقداشلار ئۆز ئارا،
قارلىق تاشلىدۇق.

شۇ قارلىققا يېزىلدى،
چىرايلىق گەپلەر.
بار ئۇنىڭدا دوستلارغا،
مۇنداق تەلەپلەر:

«ئويناڭ ئۇسسۇل ۋەياكى،
ئوقۇڭ بىر ناخشا.
قىزغىن چاۋاك چالىمىز،
كۆڭۈلگە ياقسا.

ئوقۇپ بېرىڭ بىر شېئىر،
تېپىڭ تېپىشماق.
ياكى قىلىڭ دوستلارغا،
ئۇنتۇلماس چاقچاق.

سۆزلەپ بېرىڭ ۋەياكى،
ھېكايە، چۆچەك.
سۆزىڭىزدە پارلىسۇن،
گۈزەل كېلەچەك...

www.uyghurkitap.com

ئورۇندالسا بىر تەلەپ.
دەيمىز تەشەككۈر.
سىزگە مەڭگۈ يار بولسۇن،
ئىجاد، تەپەككۇر! »

«ئەزىز مېھمان»

ئاپئاق قارلار ئېتىزنىڭ،
سۇ ھەم يوتقىنى.
ئاپئاق قارلار مايسىنىڭ،
«ئەزىز مېھمىنى».

ئاشۇ «مېھمان» مايسىنى،
ئۆستۈرەر جانلىق.
دېھقان تاغام چېھرىدە،
پارلايدۇ شادلىق.

2003- يىل 12- ئاي

گۈلخۇمار قىز دىلخۇمار

بۇ يىل تېخى ئون بىر ياش،
كىچىك سىڭلىم دىلخۇمار.
«ئۈچتە ياخشى ئۆسمۈر» ئۇ،
ئەمگەك سۆيەر، گۈلخۇمار.

ئۆي ئىچىدە، ھويلىدا،
باردۇر ئۇنىڭ گۈللىرى.
گۈلگە بولۇپ پەرۋانە،
خۇشال ئۆتەر كۈنلىرى.

ئۇنىڭ سەرخىل گۈللىرى،
سىنىپقىمۇ تىزىقلىق.
ئۇنىڭ ئىسمى، گۈل تۈرى،
تەشتەكلەرگە يېزىقلىق.

www.uyghurkitap.com

دوستلىرىغا دەيدۇ ئۇ:
«قالايمىقان گۈل ئۈزمەڭ؛
شادلانمامسىز، ئېچىلسا،
گۈللەر تەكشى، رەڭمۇرەڭ؟»

دەيدۇ ئۇ: «چوڭ بولغاندا،
گۈلچى قىزچاق بولىمەن.
گۈزەللىككە، گۈللەرگە،
مەڭگۈ ئامراق بولىمەن···»

2002- يىل 4- ئاي

چوڭ دادام ۋە چوڭ ئانام

چوڭ دادام ۋە چوڭ ئانام،
قالدى خېلى ياشىنىپ.
لېكىن، ئۇلار ئۆتمەكتە،
كۆڭلى گۈلدەك ياشىرىپ.

دائىم ھەمراھ ئۇلارغا،
دادام، ئانام، ئۇچەيلەن.
خۇشال - خۇرام ياشايمىز،
بىنا ئۆيدە بەشەيلەن.

پاكىز، يۇمشاق ئۇلارنىڭ،
كىيگەن كىيىم - كېچىكى.
تەخسىلەرگە تىزىقلىق،
يەل - يېمىش، قەنت - گېزىكى.

بار ئۇلارنىڭ پەر ياستۇق،
ماماق يوتقان - كۆرپىسى.
ھۆرمەتلەيدۇ ئۇلارنى،
قوشنىلارنىڭ ھەممىسى.

دىگىنىنى ئۇلارنىڭ،
دادام ئېلىپ بېرىدۇ.
كۆڭلى تارتقان تاماقنى،
ئانام ئېتىپ بېرىدۇ.

ئۇلار شۇنچە خۇشچاقچاق،
گەپ - سۆزلىرى مولايىم.
ماڭا چۆچەك، ھېكايە،
سۆزلەپ بېرەر ھەر دائىم.

پەرۋىش قىلار ئىككىسى،
بالكوندىكى گۈللەرنى.
قوشاق توقۇپ كۈيلەيدۇ،
بۇ بەختىيار كۈنلەرنى.

ئۇلار تېخى قىزىقىپ،
كۆرۈپ تۇرار تېلېۋىزور.
ناخشا ئاڭلاپ رادىئودىن،
ئالار لەززەت بەھۇزۇر.

ئۇلار تۇرۇپ تاڭ سەھەر،
باغچىلارغا كىرىدۇ.
پىيادە يول يۈرۈشنىڭ،
پايدىسىنى كۆرىدۇ.

ئۇيغۇر كىتاب تورىبېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىكىي تادرىسى

مەن مەكتەپكە ماڭغاندا،
ئۇلارغا «خەير - خوش» دەيمەن.
ئۇلار ئاقيول تىلىگەچ،
ئۆزۈمنى بىر قۇش دەيمەن.

ئۇلارنىڭ بەل، پۇتىنى—
تۇتۇپ قويۇش ئادىتىم.
ئۇلار بەرگەن تەربىيە،
روھى ئوزۇق، ئامىتىم.

ئۇلارنىڭ تەن ساقلىقى،
ھەممىمىزنىڭ شادلىقى.
زوقلاندۇرار بىزلەرنى،
ئاق كۆڭۈللۈك، پاكلىقى.

بىزگە تاغدەك يۆلەنچۈك،
چوڭ دادام ۋە چوڭ ئانام.
بىزدە باردۇر ئۇلارغا،
چوڭقۇر سۆيگۈ - ئىھتىرام.

2002- يىل 5- ئاي

دوستلىرىم كۆپ

دوست ئوخشايدۇ ئادەمنىڭ،
ئىشەنگەن چوڭ تېغىغا.
گۈل تېرىيدۇ دوست دېگەن،
كۆيۈمچانلىق بېغىغا.

مەھەللىدە، مەكتەپتە،
نۇرغۇن ياخشى دوست تۇتتۇم.
ئۇلار بىلەن سىردىشىپ،
كۆڭلۇمنى بەك خۇش تۇتتۇم.

دوستلىرىمنىڭ كۆپلۈكى،
ئەخمەقلىقىم ئەمەستۇر.
بىللە ئويۇن ئوينىشىم،
ناياقلىقىم ئەمەستۇر.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى

قول بېرىشكەن دوستلارنى،
تاشلاش ماڭا نومۇس ئىش.
مېنى ئالغا ئۈندەيدۇ،
ئېسىل خىسلەت، دۇرۇس ئىش.

2002- يىل 6- ئاي

يىغلىمايمەن

ئانام دورا ئىچۈرسە،
«بولۇپ قالدىڭ ئاغرىق» دەپ،
ئۇنىمايتىم ئىچكىلى،
دورا دېگەن ئاچچىق دەپ.

دورا ئىچكەچ ۋاقتىدا،
ساقايدىمەن كېيىنلا.
دوختۇر بەرگەن دورىلار،
ياخشى ئىكەن ھەسسىلەپ.

شۇڭا دورا ئىچكەندە،
يىغلىماستىن ئىچىمەن.
ساغلام بولۇپ تېخىمۇ،
پەرۋاز قىلىپ ئۇچىمەن.

2002- يىل 8- ئاي

كىتاب تورىي
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پىكى ئادرىسى
www.uyghurkitap.com

توزۇماس گۈل ـ چېچەك بىز

توزۇپ كېتەر كۈز كەلسە،
رەڭمۇرەڭ گۈل ـ چېچەكلەر.
قۇرۇپ كېتەر ئېتىزدا،
سويما سالغان پىلەكلەر.

ئانا مەكتەپ چىمەنباغ،
گۈل ـ چېچەك بىز باغدىكى.
ياشناۋاتقان نوتا بىز،
بۇ بەختىيار چاغدىكى.

توزۇماس گۈل ـ چېچەك بىز،
ئېچىلىمىز تېخىمۇ.
چېچىپ ئەلگە خۇش پۇراق،
يېتىلىمىز تېخىمۇ.

چۈنكى، يېڭى ئەۋلاد بىز،
قەلبى گۈزەل، كۆڭلى ئاق.
ئىلىم - پەندۇر بىز ئۈچۈن،
مەڭگۈ ئۆچمەس نۇر چىراغ.

2002- يىل 9- ئاي

مېيىپ ئۆسمۈرلەر ناخشىسى

مېيىپلىكنى ئادەم ئۈچۈن—
ئەيىب دېمەڭلار.
مېيىپلارنى روھى تۆۋەن—
زەئىپ دېمەڭلار.

زەئىپلىك يوق بىزدە ھەرگىز،
روھىمىز تېتىك.
چوڭ ئىشلارنى قىلالايمىز،
بولساقمۇ كىچىك.

مېيىپ ئەمەس ئوغۇل - قىزلار،
قول قويىدى بىزگە؛
يۈرىكىدىن قايىل بولۇپ،
يول قويىدى بىزگە.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

ئىلىم - پەننىڭ نۇرلىرىدا،
كۆلدى قەلبىمىز.
بىزگە ئىللىق قۇچاق ئاچتى،
گۈزەل دەۋرىمىز.

ئۆزىمىزنى قەدىرلەيمىز،
تاپىمىز قۇدرەت.
بىزگە ھەمراھ روھىي بايلىق—
ئەڭ ئېسىل خىسلەت.

2002- يىل 10- ئاي

تازىلىقنى سۆيگەنلەر

تازىلىقنى سۆيگەنلەر —
ساغلام بەدەن يۇرگەنلەر؛
پاكىز، رەتلىك بولۇشنى،
شەرەپلىك دەپ بىلگەنلەر.

تازىلىقنى سۆيگەنلەر —
قەلبى خۇشال كۈلگەنلەر؛
كۆركەم، گۈزەل مۇھىتنى،
دىلدىن ياخشى كۆرگەنلەر.

2000- يىل 11- ئاي

ئارمان قۇۋۋەت تالقىنى

ئارمان قۇۋۋەت تالقىنى،
بالىلارغا باب ئىكەن.
تەمى ياخشى، سۇپەتلىك،
جا ئەمەسكەن، ساپ ئىكەن.

تەركىبىدە نىمە بار؟ —
دەپ سورىسام دادامدىن؛
دادام دىدى: «ياسالغان،
ياڭاق، ھەسەل، بادامدىن...»

ئارمان قۇۋۋەت تالقىنى،
ماختىنغۇدەك ئوزۇقلۇق.
ئۇنى ئىچسەك تۇگەيدۇ،
تەن ئاجىزلىق، ئورۇقلۇق.

دەيمىز: «ئارمان تالقىنى،
دوست بولىمىز سەن بىلەن.
سىنى بەكمۇ ياقتۇرغاچ،
تېگىشمەيمىز قەنت بىلەن...»

كىتاب تورىبېكىتى
www.uyghurkitap.com

مائارىپ

(ئۇيغۇر يېڭىچە مائارىپىنىڭ 120 يىللىق تويىغا بېغىشلايمەن)

كۆڭلىمىزنى مەپتۇن قىلار مائارىپ،
خەلقىمىزنى ئەمنۇن قىلار مائارىپ،
قەلبىمىزنى يالقۇن قىلار مائارىپ،
روھىمىزنى جۇشقۇن قىلار مائارىپ،
زېھنىمىزنى پۈتۈن قىلار مائارىپ.

مائارىپ — ئۇ بىزنى ئالغا باشلايدۇ،
ئۇنىڭ بىلەن مىللەت كۆلۈپ ياشنايدۇ،
مائارىپسىز ئىشلار روناق تاپمايدۇ؛
مائارىپنى سۆيمىگەنلەر قاقشايدۇ،
قىيىن ئىشنى مۇمكىن قىلار مائارىپ.

ھۈسىيىن باي، باۋۇدۇن باي مەردانە.
مائارىپقا بولۇپ شەيدا - پەرۋانە،
ئېچىلدۇرغان ھەر ئىزىدىن رەيھانە،

مەرىپەتكە چۈمگەن ئىدى ھەرياندا،
مېھرىمىزنى دولقۇن قىلار مائارىپ.

بۈگۈن ئىكىساق قۇچىقىدا تەنتەنە،
مائارىپنى قوللاش بىزدە ئەنئەنە،
تويغا كەلگەن مېھمانلارمۇ كۆپ ئەنە،
توي شەنىگە شېئىر يازدىم مەن يەنە،
دەۋرىمىزنى ئالتۇن قىلار مائارىپ.

مائارىپنى سۆيەيلى بىز، سۆيەيلى،
ئۇنىڭ ئىشق - پىراقىدا كۆيەيلى،
ئىلىم - پەننىڭ دەرياسىدا ئۈزەيلى،
بىلىم بىرلە قۇدرەتلىنىپ كۆلەيلى،
ئەقلىمىزنى گۈلگۈن قىلار مائارىپ!

2001- يىل 10- ئاي

ئايالىلار

يېرىم دۇنيا ئايالىلار،
گۈل - تۇتىيا ئايالىلار.
سىلەر شۇنچە ئاق كۆڭۈل،
ئەر مەھلىيا ئايالىلار.

ئىشقىڭلاردا مەجنۇن بىز،
ئەي جانانلار - لەيلىلەر.
سىلەر بىلەن كۆڭۈللۈك،
هايات يولى - پەللىلەر.

تولۇن ئايدۇر يۈزۈڭلار،
چولپان - زۆھرە كۆزۈڭلار.
ئېرىتىدۇ تاشنىمۇ،
شېرىن - شېكەر سۆزۈڭلار.

www.uyghurkitap.com

ئەۋلاد ئۆسكەن بۆشۈكلەر،
قولۇڭلاردا تەۋرىنەر.
سىلەر بىلەن بۇ دۇنيا،
بولۇپ ئاۋات - گۈللىنەر.

ئەي ئايالالار، ئانىلار،
سىلەر ئۇلۇغ، قەدىرلىك.
مىللەت ئۈچۈن، ئەل ئۈچۈن،
مەڭگۈ ئەزىز، پەخىرلىك.

2000- يىل 3- ئاي

سەنئەتكارلار شەنىگە

بىرسى دېدى: ئادەملەر ئارا،
قېرىمايدۇ سەنئەتكار دېگەن؛
ئۆتەر چۇنكى ئۇلارنىڭ كۈنى،
ناخشا - ئۇسسۇل، كۈلكىلەر بىلەن…

مەن ئېيتىمەن: سەنئەتكارلارنىڭ،
قېرىمايدۇ ئەمگىكى، نامى.
سەنئەتكارلار - روھىي ئىنژېنېر،
تۇتار بىزگە زوق - ھۇزۇر جامى.

سەنئەتكارلار ئەزىز، قەدىردان،
ئەل ئىشقىدا كۆيىدۇ ئۇلار.
ئىلىم - پەننى، ئانا يۇرتىنى،
چىن يۈرەكتىن سۆيىدۇ ئۇلار.

www.uyghurkitap.com

ئازلىق قىلار شۇڭا ئۇلارنى،
بېشىمىزغا ئېلىپ كۆتۈرسەك.
ئازلىق قىلار ئۇلار شەنىگە،
قانچە - قانچە داستان پۈتكۈزسەك.

2000- يىل 4- ئاي

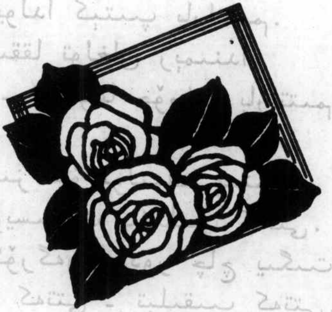

يىقىلغاندا...

قىش كۈندى، قېلىن قار يېغىپ،
زېمىن مۇزلاپ تاراڭشىپ كەتكەن؛
ئاۋات بازار - رەستىلەردىمۇ،
ئادەم توپى شالاڭشىپ كەتكەن.

قەدىمىمنى ئاۋايلاپ بېسىپ،
ئاشۇ يولدا كېتىپ باراتتىم.
ئاقچىلىققا تولغان زېمىندا،
ھېس - تۇيغۇغا چۆمۈپ باراتتىم.

تۇيۇقسىز شۇ يولنىڭ چېتىدە،
بىر مويسىپىت يىقىلىپ كەتتى.
بۇنى كۆرگەن بۇدۇر چاچ يىگىت،
كۈلۈپ كەتتى - تېلىقىپ كەتتى.

مويسىپىتنى يۆلىدىم دەرھال،
خۇش بولدى ئۇ قىلغان ئىشىمدىن.
دېدى: «ئوغلۇم، مىڭ ياشقا كىرگىن،
ياخشىلىقىڭ چىقماس ئېسىمدىن».

www.uyghurkitap.com

بۇدۇر چاچلىق يىگىت كۈلكىسى،
مۇنداق پىكىر ئويغاتتى مەندە:
يول يۈرگەندە يىقىلمايمەن دەپ،
ئېيتالايدۇ قايسى بىر بەندە؟!

يىقىلغاننى مازاق قىلسا كىم،
يىقىلىشمۇ كېلەر بېشىغا.
يەپ قالىدۇ پۇشايمان تېخى،
كۈلكىسىگە، قىلغان ئىشىغا.

يىقىلغاننى ئەيىب كۆرمەيلى،
يوللار بەزەن تېيىلغاق، پاتقاق.
يىقىلغانمۇ تۇرىدۇ ئۆرە،
بۇ ھاياتنىڭ قانۇنى شۇنداق.

2000- يىل 3- ئاي

ۋاپاسىز ئوغۇل

ئۇ، دادىسى ھايات ۋاقتىدا،
كۆندە مىڭ رەت قاقشاتقانىدى.
خەۋەر ئالماي ئۇنىڭ ھالىدىن،
ئەجەب تولا يىغلاتقانىدى.

ئاشۇ دادا — رەھمەتلىك ئادەم،
كەتتى بۈگۈن باقى ئالەمگە.
ئاۋازىنىڭ بارىچە يىغلاپ،
ئوغۇل چۆمدى قايغۇ - ماتەمگە.

توۋا دەيمەن، قانداق بالىبۇ،
دادىسىغا ئەلەم چەككۈزگەن؟
توۋا دەيمەن، قانداق بالائۇ،
دادىسىغا ئەجەل يەتكۈزگەن؟

ئىشەنمەڭلار، ئاشۇ ئوغۇلنىڭ،
ئىدالىرى - يىغىسى يالغان.
شۇ بىۋاپا ئوغۇلنى چوقۇم،
سىرتماق بولۇپ قىينايدۇ پۇشمان.

2000- يىل 4- ئاي

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

تەرجىمان

دوستلۇق ئۈچۈن كۆۋرۈكسەن،
شۇنچە مەزمۇت تۈۋرۈكسەن،
تىل بابىدا كۈچلۈكسەن،
پاساھەتلىك تەرجىمان.

جاپالىقتۇر خىزمىتىڭ،
يۈكسەك ئىززەت - ھۆرمىتىڭ،
زوق قوزغايدۇ خىسلىتىڭ،
پاراسەتلىك تەرجىمان.

ئۆز كەسپىڭگە ئاشىقسەن،
سۆزگە ئۇستا - ناتىقسەن،
ماختىنىشقا لايىقسەن،
شىجائەتلىك تەرجىمان.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى

دۇرلەر تۆككىن تىلىڭدىن،
دوستلۇق ياغسۇن دىلىڭدىن،
گۈل ئېچىلسۇن ئىزىڭدىن،
سائادەتلىك تەرجىمان.

2000-يىل 5-ئاي

ئۇيغۇر تېبابىتى ھەققىدە مۇخەممەس

نامى مەشھۇر داستان بىزگە ئۇيغۇر تېبابەت،
ساپ ھاۋالىق بوستان بىزگە ئۇيغۇر تېبابەت،
خۇش پۇراقلىق رەيھان بىزگە ئۇيغۇر تېبابەت،
ئانا كەبى غەمخان بىزگە ئۇيغۇر تېبابەت،
مېھرى ئاتەش - گۈلخان بىزگە ئۇيغۇر تېبابەت.

تېۋىپلىرى ئىلىمگە باي، مۇلايىم - كەمتەر،
داۋالاشنىڭ ئاسمىنىدا پارلىغان ئەختەر،
ھېكمەت، ھۈنەر - تىخنىكىسى بىباھا گۆھەر،
ئىمجانغا جان ئاتا قىلغۇر ئىچۇرۇپ كەۋسەر،
خاسىيەتلىك ئوكيان بىزگە ئۇيغۇر تېبابەت.

ئەرقى، مەلھەم، مەجۇنى ھەم شەربەتلىرى بار،
رەۋغىنى ھەم ھەببى، سۇپوپ... نېئمەتلىرى بار،
ھەر دورىنىڭ ماختانغۇدەك خىسلەتلىرى بار،
بىمارلارنى ياپراتقۇدەك قۇۋۋەتلىرى بار،
گويا سۈزۈك ئاسمان بىزگە ئۇيغۇر تېبابەت.

ئۇيغۇر كىتاب تورپېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بەرشىشانىڭ شىپاسى بار ھەرخىل كېسەلگە،
دورىلارنىڭ شاھىدۇر دەپ قاتتىق غەزەلگە،
كىمكى يېسە ئايلىنىدۇ ساغلام، گۈزەلگە...
شۇڭا ئۇنى ئوخشىتىمىز قەنتكە - ھەسەلگە،
بەردى شىپا - دەرمان بىزگە ئۇيغۇر تېبابەت.

سەللىمازا ساقايتىلدى نۇرغۇن بەرەسلەر،
بىمارلارنى قۇچاقلىدى ئەركىن نەپەسلەر،
ھۆرمىتىنى بايان قىلدى قايىل ئەمەسلەر،
روشەن كۆزگە ئىگە بولدى «ئەما»، «ئەلەس»لەر،
ئۇلۇغ بىزگە - سۇلتان بىزگە ئۇيغۇر تېبابەت.

لوقمان ھەكىم، فارابىنى ئۇلۇغلايلى بىز،
يۈسۈپ ھاجىپ قەشقىرىنى ئۇنتۇمايلى بىز،
داۋام قىلىپ ئىش ئىزىنى تولۇقلايلى بىز،
يېڭى تۆھپە ياراتقاننى قۇتلۇقلايلى بىز،
تا ئەزەلدىن ئوبدان بىزگە ئۇيغۇر تېبابەت.

كۆڭدىن - كۆڭگە راۋاجلانغىن - گۈللەنگىن راسا،
زامانىۋى يولدا مېڭىپ يۈكسەلگىن راسا،
شان - زەپەرنىڭ گۈللىرىگە پۈركەنگىن راسا،
ئالقىش - ھۆرمەت چاچقۇسىغا كۆمۈلگىن راسا،
دەيمىز سېنى: جانان بىزگە ئۇيغۇر تېبابەت!

2000- يىل 8- ئاي

دىگىنىنى قىلساقمۇ ئۇنىڭ…

بىر كىشى بار بىزنىڭ كوچىدا،
ئۇنىڭ ئىسمى شىرئەلى موللا.
ئاشۇ موللا ھەربىر ئىشىنى،
ھېسابلايدۇ شۇ قەدەر لىللا.

باشقىلارغا دەيدۇ ئۇ دائىم:
«گىنە يامان ـ ئاداۋەت يامان؛
ئىناقسىزلىق كوچىلىرىدا،
قىلغان ھەربىر ساياھەت يامان!…»

لېكىن، «موللام» ئۇزاقتىن بۇيان،
گەپلەشمەيدۇ ئاكىسى بىلەن.
گەپلەشمەيدۇ مىراس تالىشىپ،
ئارازلاشقاچ ئۇكىسى بىلەن.

ئۇيغۇر كىتاب تورىبېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ پېكى ئادرېسى

دىدۇق شۇڭا: قىلغان گېپىڭ،
قىلىقىدا رەت قىلدى «موللام».
ئىناقسىزلىق ئۇرۇقى چېچىپ،
ئەل ئىچىدە سەت قىلدى موللا.

دېگىنىنى قىلساقمۇ ئۇنىڭ،
قىلغىنىنى قىلمايمىز پەقەت.
دوستلار ئارا، تۇغقانلار ئارا،
يىلتىز تارتسۇن چوڭقۇر مۇھەببەت.

ئىناقلىقنى سۆيمىسە كىمكى،
ئەل قاتارى تۇرالماس ئۆرە،
ئۇنداقلارغا مۇنۇ سۆز تەقدىم:
«ئايرىلغاننى يەپ كېتەر بۆرە».

1999- يىل 8- ئاي

ئېشىپ كېتىڭلار

(سەنئەت مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىغا)

ئېشىپ كېتەر مۇڭگۇزلەر،
ئاۋۋال چىققان قولاقتىن.
دەريا - دەريا سۇ چىقار،
جەرەن كۆزلۈك بۇلاقتىن.

قولاق دېسەك چوڭلارنى،
سىلەر مۇڭگۇز، نوتىلار.
ئۆرلەش ئۈچۈن سىلەرگە،
تەييار ئالتۇن شوتىلار.

ئانا مەكتەپ سىلەرنىڭ،
ئالتۇن شوتا، بېغىڭلار.
تەر ئاققۇزۇپ ئۆگىنىپ،
ئۆتسۇن ھەربىر چېغىڭلار.

ئۈممىدىم شۇ: مەي باغلاپ،
راسا پىشىپ كېتىڭلار.
مۈڭگۈز بولۇپ قۇلاقتىن،
تېزرەك ئېشىپ كېتىڭلار.

1998- يىل 1- ئاي

ئۇيغۇر كىتاب تورپېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ئۆزۈمنى بىر دوختۇر سانايمەن

(كۆز دوختۇرىنىڭ تىلىدىن)

ئەمالارغا نۇر بېرەلىسەم،
مېھرىبانلىق بىلدۈرەلىسەم،
شادلاندۇرسام - كۈلدۈرەلىسەم،
ئۆزۈمنى بىر دوختۇر سانايمەن.

ھاسا تۇتماي ماڭسا ئەمالار،
چوڭ - چوڭ قەدەم ئالسا ئەمالار،
يورۇقلۇققا قانسا ئەمالار،
ئۆزۈمنى بىر دوختۇر سانايمەن.

بولسا قولۇم ئەپچىل، شىپالىق،
خىزمەت قىلسام ئەلگە جاپالىق،
ۋۇجۇدۇمغا تاراپ خۇشاللىق،
ئۆزۈمنى بىر دوختۇر سانايمەن.

نۇر تاپقانلار ئەسلىسە مېنى،
دەرد تارتقانلار ئىزدىسە مېنى،

www.uyghurkitap.com

ئىش ئىزىمدىن ئۆلچىسە مېنى،
ئۆزۈمنى بىر دوختۇر سانايمەن.

ئەمالاردۇر ئەزىز مېھمىنىم،
بار ئۇلارغا قىزغىن سالامىم،
قوبۇل ئەتسە چىقىپ ئارامىم،
ئۆزۈمنى بىر دوختۇر سانايمەن.

1998- يىل 3- ئاي

قەسەم ئىچكۈچە...

قانچە ـ قانچە ئولتۇرۇشلاردا،
دېدىڭ: «مەيدىن ئادا ـ جۇدا مەن؛
ئوغۇل بالا بولمايلا كېتەي،
ئىچىپ قالسام ئەگەر بۇدا مەن...»

ئەپسۇس، هازىر هەركۈنى ئىچىپ،
ساق يۈرۈشتىن ئادا ـ جۇدا سەن.
ئەسلي قەسەم ئىچىپ يۈرگىچە،
مەي ئىچسەڭچۇ بولۇپ خۇمارسەن؟!...

1998- يىل 5- ئاي

www.uyghurkitap.com

تەكشۈرۈش تۈگەپ…

مانا بۈگۈن زوقلىنار كۆڭۈل،
ھەممە يەرنىڭ پاكىزلىقىدىن.
ئەپسۇسلىنىپ قالىمىز ئەتە،
بىرلا ئىشنىڭ ئاجىزلىقىدىن.

ئۇ بولسىمۇ تەكشۈرۈش تۈگەپ،
كوچا ـ كوينى قاپلايدۇ ئەخلەت.
نە ئۈچۈندۇر تۇتۇلماس دائىم،
بۇ شەرەپلىك، بۇ مۇھىم خىزمەت؟…

1998 ـ يىل 7 ـ ئاي

ساقايغان كېلىن

قېيناتا، قېيناناسى،
كەلمەس چاغدا كېلىن ساق ئىدى.
كېلىۋىدى، ھايال ئۆتمەيلا،
«كېسەل» بولۇپ قالدى «ۋاي...» دېدى.

پاسسىبانلار قايتتى يۇرتىغا،
كېلىن خېنىم قالدى ساقىيىپ.
ئۇشبۇ ھالدىن بىچارە ئوغۇل،
ئازابلاندى ئۆكۈپ، سارغىيىپ.

1998- يىل 9- ئاي

www.uyghurkitap.com

مەلۇم كىشىگە

كۆرۈڭ ئەنە، ئاۋۇ بىر كىشى،
ئەمەل قىلماي دېگەن گېپىگە،
مىندۇرۇپتۇ ئاسفالت يولدا،
بىر دوستىنى ۋېلىسىپىتىگە.

ئەسلى ئۆزى مۇنداق ئىشلارغا،
قويار ئىدى جەرىمانىنى.
نېچۈن ئۆزى باشلامچى بولۇپ،
ساقلىمايدۇ ئىسىل نامىنى؟...

1998- يىل 11- ئاي

غەيرىي جاۋابقا

دېدىم: «يىگىت، ئاۋۇ بوۋاينى،
نېمە ئۈچۈن بوۋا دېمەيسىز؟
پەرىشتىدەك مويسىپىت تۇرسا؟
‹قېرى› دەيسىز، ئاتا... دېمەيسىز؟»

يىگىت دېدى دومسىيىپ ماڭا:
«بوۋاي بىلەن نونۇشلۇقۇم يوق».
مۇنداق غەيرىي — يولسىز جاۋابقا،
ئىختىيارسىز ئاتقۇم كەلدى ئوق.

1997- يىل 4- ئاي

كىتاب ئۇيغۇرىكتاپ
ئۇيغۇر كىتابخانلارنىڭ پىكىر ئالدىرىسى
www.uyghurkitap.com

يېقىملىق ئاۋاز

بىر دوستۇمدىن سورىدىم مۇنداق:
قايسى ئاۋاز يېقىملىق، ياڭراق؟
دوستۇم دېدى: «بۇلبۇل ئاۋازى،
ئاۋاز ئىچرە يېقىملىق شۇنداق.»

دېدىم: «بۇلبۇل ئاۋازىدىنمۇ،
يېقىملىق بىر ئاۋاز ئاڭلىدىم.
شۇ ئاۋازنى ئاڭلىغانسېرى،
ھۇزۇرلاندىم، لېكىن قانمىدىم.

ئاشۇ ئاۋاز مېھرىبان ئانام،
‹جان بالام› دەپ چاقىرغان ئاۋاز.
شۇ ئاۋازدىن قانات چىقىرىپ،
كۆك قەرىدە قىلىمەن پەرۋاز.»

1997- يىل 6- ئاي

ئەرنىڭ شەرتى

بىرسى دېدى: «ئەر سانالمايدۇ،
خوتۇننى ئۇرالمىغانلار؛
خوتۇن سىزغان سىزىقتىن مېڭىپ،
باشقا يولغا بۇرالمىغانلار...»

ئۇنىڭ شەرتى بويىچە ئەرلەر،
لوكچەك مىجەز بولۇش كېرەككەن؛
قەلب بېغىدىن ۋاپادارلىقنىڭ،
گۈللىرىنى يۇلۇش كېرەككەن.

مەن ئېيتىمەن: ئەرنىڭ شەرتى بىر،
ئۇ قايسى دەڭ، مېھرىبان بولۇش؛
ئۆز جۈپتىنىڭ تومۇرلىرىدا،
ئېقىپ تۇرغان قىزىل قان بولۇش.

1996- يىل 3- ئاي

www.uyghurkitap.com
كىتاب تورىبېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

كىمكى كۆپ تىل ئۆگەنگەن بولسا

تىل ئۆگەنمەك ئاسان ئىش ئەمەس،
ئۇنىڭغا زور شىجائەت كېرەك.
كۆرۈك بىزدە ئۆگەنگەنلەر بار،
بولغاچ ئۇلار ئەقىللىق - زېرەك.

كىمكى كۆپ تىل ئۆگەنگەن بولسا،
كۆڭۈل شامى تۈندە ياندۇرۇپ؛
ئاشۇ چوققۇم ئۇزۇپ چىقىدۇ،
بەيگىلەردە تۇلپار چاپتۇرۇپ.

ياڭرىتىمىز ئالقىش - ئاپىرىن،
بەيگىلەردە ئۇزۇپ چىققانغا؛
بولۇپ گويا ھەسەل ھەرىسى،
ۋەتەن ئۈچۈن شىرنە يىغقانغا!

1993 - يىل 1 - ئاي

ناخشا تېكىستلىرى

قىزلار سۆيگۈسى

بىزنى كۆرگەن شوق يىگىتلەر،
— گۈل، — دېدى، — رەنا، — دېدى.
سۆيگۈمىزدىن كۆڭلى يايراپ،
— قەلبى نۇر، دەريا، — دېدى.

ئوت يۈرەك مەردانىلەرنىڭ،
دىلبىرى — جانانى بىز.
ئەل ئۈچۈن پەرۋانىلەرنىڭ،
ئاشىقى، رەيھانى بىز.

سەيلە

رەڭگارەڭ گۈل ئېچىلغان،
باغدا سەيلە قىلغۇم بار.
ئاستى باهار، ئۈستى قار،
تاغدا سەيلە قىلغۇم بار.

ئالتۇن ۋاقىت پارلىغان،
مېۋىلەر مەي باغلىغان،
مەشرەپ تازا قايىنىغان—
چاغدا سەيلە قىلغۇم بار.

ساپ ھاۋانى سۈمۈرۈپ،
ئەركەك سۇغا چۆمۈلۈپ،
ئانا يەردىن سۆيۈنۈپ،
تاڭدا سەيلە قىلغۇم بار.

ۋەتەن ئوغلىمەن

ۋەتىنىمنى ئاي دەيمەن،
ۋەتىنىمنى كۈن دەيمەن.
ۋەتىنىمدىن ئايرىلسام،
كۈندۈز بولۇر تۈن دەيمەن.

ئانا ۋەتەن ئۈمىدى،
ئاپتاپ مېنىڭ قەلبىمگە.
مەڭگۈ سادىق ئوغلانمەن،
ۋەتىنىمگە، خەلقىمگە.

نەقرات:
ۋەتىنىمنى ئاي دەيمەن،
ۋەتىنىمنى كۈن دەيمەن.

ئانا ۋەتەن قوينىدا،
بەختىم مېنىڭ گۈل دەيمەن.

سۇ ئىچتى كۆكۈل باغى

ئالتۇن نۇر جۇلالايدۇ،
كۈننىڭ چېھرىدىن، يارەي.
سۇ ئىچتى كۆكۈل باغى،
دوستلۇق مېھرىدىن، يارەي.

دوستلۇق مېھرىدىن تاپتۇق،
چەكسىز كۈچ - مادار يارەي.
چىن دوستلۇق بەخش ئەتتى،
دىلغا ئىپتىخار، يارەي.

دوستلۇقنى قەدىرلەيمىز،
ئەتىۋار بىلىپ، يارەي.
كۈيلەيمىز ئىناقلىقنى،
بىباھا بىلىپ، يارەي.

ئاق خالاتلىق پەرىشتە

شۇنچە ئىللىق چىرايسەن،
لالە - رەيھان پۇرايسەن.
پەزىلەتلىك بولغاچقا،
ئەل كۆڭلىگە يارايسەن.

پەرۋانىنىڭ ئۆزىسەن،
بىمارلارنى كۈتۈشتە.
دەيمىز سېنى يۈرەكتىن:
ئاق خالاتلىق پەرىشتە.
نەقرات:
سېستىرا قىز، ئىشچان قىز،
قەلبى نۇرلۇق جانان قىز.

يات ئادەم يوق جاھاندا

بىر ئاتا - بىر ئانىدىن،
دۇنياغا كۆز ئاچقان بىز.
قېرىنداشلىق كۆكىدە،
ئالتۇن شولا چاچقان بىز.

يىلتىز تارتتى ئىناقلىق،
گۈزەل ئانا ماكاندا.
مېھىر - شەپقەت ياشنىسۇن،
يات ئادەم يوق جاھاندا.

1993- يىل 5- ئاي

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

كۇيلىرىمىز چاچقۇ چاچار تىللاردىن

(«قەشقەر ئەدەبىياتى» ژۇرنىلىنىڭ 100 سان نەشر قىلىنغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن)

شوق بۇلبۇللار ناۋا قىلغان بوستانسەن،
قەلب سۆزىدىن پۈتكەن ناۋا ـ داستانسەن.
گۈزەل قەشقەر دىيارىدا ئېچىلغان —
خۇش پۇراقلىق، تەڭگە شىپا رەيھانسەن.

ھەسەن ـ ھۈسەن كەبى ئەجەب رەڭدار سەن،
بىزگە جاندەك قەدىرلىكسەن، داڭدار سەن.
زوق، جاسارەت بەرگەن تەشنا كۆڭۈلگە،
گويا ئالتۇن تارلىق راۋاب، دۇتار سەن.

گۈزەل ئەقىل جەۋھىرىدىن ھەر سانىڭ،
ئەل قەلبىنى شادلاندۇردى زور شانىڭ.
قانچە ـ قانچە ئەدىبلەرنىڭ، شائىرنىڭ،
ئىجادىنى جانلاندۇردى ئىلھامىڭ.

سەندە كۆردۈق ئەلا - ئېسىل ئەسەرنى،
سەندە كۆردۈق چاقناپ تۇرغان گۆھەرنى،
سەندە كۆردۈق ۋەتەن ئۈچۈن جان تىككەن،
ئوت يۈرەكلىك نى - نى باتۇر - چېۋەرنى…

يۈز سانىڭنى قۇتلۇقلايمىز دىللاردىن،
كۈيلىرىمىز ئۈنچە چاچار تىللاردىن.
ياشنا مەڭگۈ ئەلنىڭ سەنئەت بېغىدا،
كامال تېپىپ زەپەر قۇچقان يىللاردىن.

1991- يىل 5- ئاي، قەشقەر

www.uyghurkitap.com

پيشقەدەم سەنئەتكارلارغا مەدھىيە

(پاتەم قۇربان، يولۋاسخان، ئابدۇقادىر ھاجى[1] قاتارلىق ئۈچ ئارتىسنىڭ سەھنە ھاياتىنىڭ 40 يىللىقىغا بېغىشلايمەن)

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم دەپ باشلاي سۆزۈمنى،
ئېھتىرامدا ھېس قىلىمەن ھەردەم ئۆزۈمنى.
قەلبىمگە كۈي، ۋۇجۇدۇمغا تولار ئىپتىخار،
سەھنىدىكى ئۇستازلارغا تىكسەم كۆزۈمنى.

پاتەم ھەدەم ئوت يۈرەكلىك قەشقەر بۇلبۇلى،
ناخشىسى زەپ مۇڭلۇق، لەرزان ئەلگە يارايدۇ.
«ئاسىگۈل»نى، «ئالتۇنگۈل»نى ئېيتسا ناۋادا،
يۈرىكىمگە ئىللىق ئېقىم — شادلىق تارايدۇ.

ئەلنەغمىنىڭ چولپىنىدۇر يولۋاسخان ئاكا،
ئېسىمىزدە ئۇ ئوينىغان غوجالدىرۋاق.

① ئاپتونوم رايون بويىچە كۆزگە كۆرۈنگەن داڭلىق ئارتىسلار.

www.uyghurkitap.com

رەزىللىكنى، ئەبگارلارنى قامچىلاپ راسا،
ئۇ دورىسا كۆلكە بىلەن تولار ھەممە ياق.

ئابدۇقادىر ھاجى ئاكا ئارتىس تالانتلىق،
ئۇ ئاساسلىق رولنى ئالدى تىياتىرلاردا.
ئۇنىڭ ئۆچمەس تۆھپىسى بار قاراڭلار ئەنە،
«جەڭ مارشى» دا، «ئەزىزە» دە، «ئىز» لاردا[①].

پاتەم ھەدە، يولۋاس ئاكا، ئابدۇقادىركا،
قىرىق يىللىقلار سەنئەت بىلەن ئۆتتى ئاجايىپ.
سىلەر بىزنىڭ قەلبىمىزدە ئېچىلدۇرغان ئۇز،
خۇشبۇي گۈللەر ياشناپ مەڭگۈ بولمايدۇ غايىپ.

1991- يىل 5- ئاي، قەشقەر

① قەشقەر ۋىلايەتلىك سەنئەت ئۆمىكى ئورۇندىغان درامىلار.

ئانا مەكتەپ تويىغا

(قەشقەر پېداگوگىكا مەكتىپى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 60 يىل-لىقى مۇناسىۋىتى بىلەن)

سالام بىرلە ئانام قەشقەر سىفەن، دەيمەن،
ئۇنىڭ قوينى باغۇ ئىرەم، چىمەن دەيمەن.

گويا ئالتۇن بۆشۈكى ئۇ مائارىپنىڭ،
ئۇستازلىرى خىزىر سۈپەت، چېچەن دەيمەن.

سانسىزلىغان بوغۇنلارنى ئۆستۈردى ئۇ،
شۇ بوغۇنلار شۇنچە ساغلام، تىمەن، دەيمەن.

زەپەر بىرلە ئۆتتى ئۇنىڭ ئاتمىش يىلى،
تېخىمۇ ھۆر، كېلەچىكى بەلەن، دەيمەن.

سىفەن ماڭا پەرۋاز قىل دەپ قانات بەرگەن،
ئۆز - ئۆزۈمگە: تىرىش - ئىزدەن، ئۆگەن، دەيمەن.

ئانا مەكتەپ ئۇمىدىنى ئاقلىماسلىق-
شاگىرت ئۈچۈن كەچۈرگۈسىز ئېۋەن، دەيمەن.

سۆيۈملۈكتۇر قەشقەر سىفەن دېگەن بۇ نام،
ئاڭا ئالقىش، ئاڭا ھۆرمەت تۇمەن، دەيمەن.

يازدىم شېئىر، چىن يۈرەكتىن ئۇنى كۈيلەپ،
بۇ ئەقىدەم تېخى ئاددىي، تۆۋەن، دەيمەن! ...

گۈللە سىفەن، ئۆرلە سىفەن مەنزىلسىرى،
سېنى قوللاپ قوۋۋەتلەيدۇ ۋەتەن، دەيمەن.

1991- يىل 10- ئاي

www.uyghurkitap.com

ئىككى پارچە

1

نېمە دېگەن قەدىرلىك - ھە، ساۋاقداشلىق،
ىللە ئۆتكەچ بالىلىق ھەم گۈزەل ياشلىق.
ساۋاقداشلار ساۋاقداشچە ئۆتەر مەڭگۈ،
بولسۇن ئۇلار مەيلى پۇقرا، مەيلى باشلىق.

2

سىر دېششتىن كۆڭۈل يورۇيدۇ،
ئۇنى ھەرگىز غەيۋەت دېمەڭلار.
سىر دېشىشنى ياقتۇرمىسا كىم،
دوست دېمەڭلار، ئۇلپەت دېمەڭلار.

كىتاب تورى ئۇيغۇر كىتابلىرىنىڭ پىچىك ئادرېسى www.uyghurkitap.com

گۈل ـ چېچەكلەر دېڭىزى ۋەتەن

ئالتۇن دىيار ـ ھۆر ۋەتەن جانجانسەن، بۈيۈكسەن،
خۇشال كۈلدۈك، ياشىنىدىڭ، باھار قۇچتى كۆكسۈڭنى.
مېھرى ئىللىق ئېتىكىڭ، گۈل ـ چېچەكلەر دېڭىزى،
قۇياش دەيمىز، ئاي دەيمىز نۇرغا چۆمگەن ھۆسنۈڭنى.

ئانا تۇپراق ـ جان ۋەتەن مېھرىبانسەن، ئۇلۇغ سەن،
سەن بەختىمىز ـ پەخرىمىز، سەن دىللارنىڭ خۇشلۇقى.
كاپالەتتۇر غەلىبەڭگە، گۈزەل پارلاق ئەتەڭگە،
بارچە مىللەت خەلقىنىڭ ئىناقلىقى ـ دوستلۇقى.

ئەي بەختىيار گۈل ۋەتەن، ئەڭ قەدىرلىك ماكانسەن،
سېنى ئوتلۇق يۈرەكتىن ئەزىزلەيمىز ـ سۆيىمىز.
پەرۋاز قىلىپ ئۆرلىگىن، كۈندىن ـ كۈنگە گۈللىگىن،
شەرىپىڭگە دەريادەك ئاقار ناخشا ـ كۈيىمىز.

1990ـ يىل 10ـ ئاي

قۇربان ھېيت كەلدى

ھەر يۈرەكنى شادلاندۇرۇپ قۇربان ھېيت كەلدى،
ھەر كۆڭۈلنى زوقلاندۇرۇپ قۇربان ھېيت كەلدى.

خۇددى تويغا جابدۇنغان يۇرت ئەھلىگە ئوخشاش،
چوڭ - كىچىكنى ياساندۇرۇپ قۇربان ھېيت كەلدى.

قايسى ئۆيگە كىرمەك بۈگۈن سويۇلماقتا قوي،
ئەر - ئايالنى روھلاندۇرۇپ قۇربان ھېيت كەلدى.

ساڭزا، گۆش ھەم قەنت - گېزەك، تائاملار سەرخىل،
سېخىي داستىخان راسلاتقۇزۇپ قۇربان ھېيت كەلدى.

ئاق كۆڭۈل بىز، مېھماندوست بىز ئەزەلدىن شۇنداق،
شۇ خىسلەتنى ياشناتقۇزۇپ قۇربان ھېيت كەلدى.

پەشتاقلاردا ناغرا ئۈنى، مەيداندا ساما...
ئانا يۇرتنى جانلاندۇرۇپ قۇربان ھېيت كەلدى.

1988- يىل 7- ئاي

كىتاب تورى بىكىتى
www.uyghurkitap.com
كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بولماسمۇ؟

بار شۇنداقمۇ كىشىلەر،
رەڭگى ئىللىق، مۇز ئەمەس.
نېمىشقىدۇر ئۇلارنىڭ،
كۆڭلى ھەرگىز تۇز ئەمەس.

مۇنداقلارنىڭ كۆڭلىنى،
تۇزلىگىلى بولماسمۇ؟
خاسىيەتلىك بىر چارە،
ئىزدىگىلى بولماسمۇ؟

1987- يىل 6- ئاي

پىشقەدەم ئەدىبلەر ھۆرمىتىگە

خەلق سىلەرگە ياپتى تون ئۇت يۈرەك پىشقەدەملەر،
سۆيدى بۈگۈن سىلەرنى شەرەپ ئاتلىق «سەنەم» لەر.

ئىجادىيەت ئىشىغا باغلاپ چوڭقۇر مۇھەببەت،
ياسىدىڭلار شۇقەدەر گۈزەل باغۇ ئىرەملەر.

سىلەر يازغان ھەر ئەسەر ياشنىدى گۈلباغ بولۇپ،
دەيمىز شۇڭا سىلەرنى مۆھتەرەملەر - كەرەملەر.

نەچچە ئون يىل ۋاقىتىڭلار ئۆتتى دادىل ئىزدىنىپ،
قولۇڭلاردىن چۈشمىدى خاسىيەتلىك قەلەملەر.

يار بولغاچقا سىلەرگە چىدام، غەيرەت - جاسارەت،
يىڭەلمىدى سىلەرنى نى - نى جاپا - ئەلەملەر.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورپىكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بىز سىلەرگە تىلەيمىز سالامەتلىك، خۇشاللىق...
تۆھپەڭلەرگە ياڭرىتىپ ئالقىش، ناخشا - نەغمىلەر.

ئىلگىرىلەيمىز تېخىمۇ ئىجادىيەت يولىدا،
قەلبىمىزدە بار شۇنداق گۈزەل ئارزۇ، قەسەملەر.

1987- يىل 10- ئاي

نەسىھەت

ئاتاڭنى رەنجىتىپ قويساڭ،
سېنىڭ ئالتۇن تېغىڭ بولماس.
ئاناڭنى رەنجىتىپ قويساڭ،
سېنىڭ گۈلشەن - بېغىڭ بولماس.

ئاتاڭنىڭ سۆزىدىن چىقما،
ئاناڭنىڭ سۆزىدىن چىقما.
ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى خۇش قىل،
دىلىنى ھېچقاچان سىقما.

ئاتا رازى، ئانا رازى،
ساڭا ياردۇر كۆڭۈل يازى.
ئۇلارنىڭ قەدرىگە يەتسەڭ،
جاراڭلايدۇ ئۆمۈر سازى.

1987- يىل 11- ئاي

يالغۇز ئەمەسمەن

سورىساڭلار مېنىڭدىن ئەھۋال،
دوستلىرىم بار، يالغۇز ئەمەسمەن.
كۆڭلۈم خۇشال، ئارزۇيۇم گۈزەل،
مەن يۇمىلاق تاۋۇز ئەمەسمەن.

بەزىلەر بار، ئۆمۈر يولىدا،
ماڭمىغاندۇر ئىنسانىي بولۇپ.
شۇڭا ئۇلار ئۆتەر دۇنيادىن،
يالغۇزلۇقنىڭ قۇربانى بولۇپ.

1986- يىل 3- ئاي

www.nurkitap.com

ئاشپەزلەر ناخشىسى

دۇنيادا ھەممىدىن ئۇلۇغدۇر ھۈنەر،
ھۈنەردىن رەڭمۇرەڭ گۈل - چېچەك ئۈنەر.

ئاشپەز بىز، ئاشپەزلىك بىز ئۈچۈن شادلىق،
بىز ئەتكەن تاماقلار مەززىلىك - تاتلىق.

بار بىزدە ھۈنەرگە ئىخلاس - ئىشتىياق،
ھارمايمىز ئەل ئۈچۈن تەييارلاپ تاماق.

قوللاردا ئوينايدۇ چۆمۈچ ۋە ساپلىق،
يار بىزگە بىر ئۆمۈر گۈزەللىك، پاكلىق.

ئاشپەز بىز، قەلبى چوغ، قولى گۈل، چاققان،
قورۇما، تامىقى مېھمانغا ياققان.

1986- يىل 5- ئاي

www.uyghurkitap.com

ھېسداشلىق

ھەر قېتىم كۆرىمەن ئاشۇ ئايالنى،
كۆزلىرى ياشيۇقى، يۈزلىرىدە كۆك.
ئۇنىڭ پاك قەلبىنى يارىلاندۇرۇپتۇ،
بىۋاپا جۈپتىدىن كەلگەن ئەلەم - يۈك.

گۈل تۇرۇپ چىرايى سارغايسا ئۇنىڭ،
ياش تۇرۇپ چاچلىرى ئاقارسا ئۇنىڭ.
بولامدۇ ھېسداشلىق قىلمىساق ئاڭا،
ئارزۇسى كۆپۈككە ئايلانسا ئۇنىڭ؟!

1986- يىل 7- ئاي

تاموژنا خادىملىرىغا

جاسارەتلىك ئەي تاموژنا خادىمى،
ئىلكىڭدىدۇر مۇھىم ئىغىر ـ ئۆتكەللەر.
ئېسىل ئەخلاق ـ خىسلىتىڭگە قەلبىدىن،
رەھمەت دەيدۇ چېگرىمىزدىن ئۆتكەنلەر.

ئانا ۋەتەن سۆيگۈسى كۈچ بەخش ئېتىپ،
ھەر دائىما ئىغىر يۈكنى كۆتۈردىڭ.
ئەڭ جاپالىق مۇھىتتىمۇ قەد كېرىپ —
تۇردۇڭ، شىپا ساپ ھاۋانى سۈمۈردىڭ.

ۋەتەن ئۈچۈن دەستە ـ دەستە گۈل تىزدىڭ،
كىچە ـ كۈندۈز جارى، قىلغان رولۇڭدىن.
بولغاچ سەندە پەم ـ پاراسەت، زېرەكلىك،
ئەتكەسچىلەر قاچالمىدى قولۇڭدىن…

دىيانەتلىك، پاك بولدۇڭسەن ھەر قاچان،
چاقنار شۇڭا سېنىڭ يارقىن ئوبرازىڭ.
ئەي ۋەتەننىڭ پاراسەتلىك جەڭچىسى،
جاراڭلىسۇن مەغرۇر ناخشا - ئاۋازىڭ.

1986- يىل 8- ئاي

www.uyghurkitap.com

بىلەت ساتقۇچى قىزغا

ئەتىگەندىن تا ئاخشامغىچە،
ئاپتوبۇستا ساتىسەن بىلەت.
زوقلىنىمەن ساڭا ئەي قىزچاق،
ساڭا ياركەن ئەڭ ئېسىل خىسلەت.

قېرى، كېسەل، ئىككىقاتلارغا،
مېھرىبانلىق ئاقار دىلىڭدىن.
يولۇچىغا تىلەپ ئامانلىق،
شېكەر تامار سېنىڭ تىلىڭدىن.

ئاپتوبۇسنى يۈرەكتىن سۆيۈپ،
ئوخشىتىسەن ئۆز ئائىلەڭگە.
يولۇچىلار دەيدۇ ئاپىرىن،
سېنىڭ ئىللىق مۇئامىلەڭگە.

ئاڭلا سۆزۈم، ئەي يېقىملىق قىز،
تاشتى ساڭا ھۆرمىتىم - سۆيگۈم.
ئاپتوبۇسقا چىقسام ھەرقاچان،
نېمىشقىدۇر كەلمەيدۇ چۈشكۈم.

1986- يىل 11- ئاي

www.uyghurkitap.com

شائىر ۋە شېئىر

مىسرا، كۇبلېت، قاپىيەنى كەلتۈرمەك ئاسان،
بوغۇم ساناپ ۋەزنىلەرنى كەلتۈرمەك ئاسان.

لېكىن ئاسان ئەمەس ياخشى بىر شېئىر يازماق،
ئاسان ئەمەس تاغلار يېرىپ دۇر - گۆھەر قازماق.

دۆۋە - دۆۋە شېئىر يازغان شائىر ئاتالماس،
مەتبۇئاتتا چىققان شېئىر نادىر ئاتالماس.

بەزى شېئىر سەزگۈلەرگە كەلتۈرەر ئۇيقۇ،
بەزىلىرى دىلدا قوزغار جاسارەت، تۇيغۇ...

سۆز دېگەن سۆز، لېكىن سۆزلەر ئەمەستۇر شېئىر،
بولۇش كېرەك شېئىرلاردا چوڭقۇر ئوي - پىكىر.

شېئىر دېمەك — ئەل ئاۋازى، زامان ساداسى،
شېئىر — ۋولقان، شېئىر گۈلخان، كۆڭۈل ناۋاسى.

ئېزىلەڭگۈ شېئىرلارنى توقۇپ يۈرمەيلى،
سورۇنلاردا ئۇنى ھەرگىز ئوقۇپ يۈرمەيلى.

خەلق بېرىدۇ شائىر دېگەن شانۇ شەرەپنى،
خەلق قويىدۇ شائىرلارغا يۈكسەك تەلەپنى.

شائىر دېگەن نامغا لايىق يېزىلسا شېئىر،
شائىرلارغا خەلقئالەم باغلايدۇ مېھىر.

1986- يىل 12- ئاي

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى

خاسىيەتلىك توي بىلەن

ئوت يۈرەكلەر قوش بولۇر،
كۆڭۈل يايراپ خۇش بولۇر،
ئۇنتۇلغۇسىز ئىش بولۇر،
خاسىيەتلىك توي بىلەن.

هايات تاپار مەنانى،
يىگىت تاپار رەنانى،
قىزمۇ تاپار هەمرانى،
خاسىيەتلىك توي بىلەن.

ئىللىق ماكان قۇرىمىز،
كۈچ - قۇۋۋەتكە تولىمىز.
ئارزۇلارغا قانىمىز،
خاسىيەتلىك توي بىلەن.

1985- يىل 4- ئاي

كىتاب تورى بىكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېگى ئادرىسى
www.uyghurkitap.com

ئانىجان مەكتەپ

(مەكتەپ مارشى)

مەرىپەت بوستانى - ئانىجان مەكتەپ،
قەشقەرنىڭ باغرىدا مەشئەل - چىراغسەن.
ئەۋلادقا مەڭگۈلۈك كۈچ، قانات بەرگەن،
بىر ئەزىم دەريا سەن، سۈزۈك بۇلاقسەن.

مەرىپەت بوستانى ئانىجان مەكتەپ،
ئەقلىمىز گۈللىرى ئېچىلدى سەندە.
ۋەتەنگە باغلىدۇق چوڭقۇر مۇھەببەت،
ئىستىقبال نۇرلىرى چېچىلدى سەندە.

مەرىپەت بوستانى ئانىجان مەكتەپ،
ئۆگەتتىڭ بىزگە سەن ئادەم بولۇشنى.
ئۆگەتتىڭ ئىزدىنىپ، ئۆرلەپ چوققىغا،
بىر گۈزەل، يىپيېڭى دۇنيا قۇرۇشنى.

مەرىپەت بوستانى — ئانىجان مەكتەپ،
تۆھپەڭنى تەرىپلەپ يازىمىز داستان.
ئىناقلىق تۇغىنى كۆتۈرۈپ ئېگىز،
شەرەپ قۇچ! بول كۆكتە چاقنىغان چولپان.

نەقرات:
مەرىپەت بوستانى، ئانىجان مەكتەپ،
خاس ساڭا شان — شەرەپ، جانىجان مەكتەپ.

1985- يىل 8- ئاي

ئۇيغۇر كىتاب تورىلقى
كىتابلارنىڭ ئىچكى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

70 يىلىڭ بولسۇن مۇبارەك

(قەشقەر شەھەرلىك 7- باشلانغۇچ مەكتەپ قۇرۇلغان-لىقىنىڭ 70 يىللىقىغا بېغىشلايمەن)

تۇمەن دەريا بويىدا گۈلسەن،
كۆڭۈللەردە يېگانە، بىر سەن،
گويا ئالتۇن شولىسەن - نۇرسەن،
70 يىلىڭ بولسۇن مۇبارەك.

بۇلبۇللارغا بولدۇڭسەن ئۇۋا،
بىز ئەمگىكىڭ - ئەجرىڭگە گۇۋا.
سەن سۆيۈملۈك، مېھرىبان ئانا،
70 يىلىڭ بولسۇن مۇبارەك.

مەنمۇ سېنىڭ ئوغلۇڭ، ئەي ئانا،
يەتكەن ماڭا كۆڭلۈڭ، ئەي ئانا،
ياشنىماقتا ئۆمرۈڭ ئەي ئانا،
70 يىلىڭ بولسۇن مۇبارەك.

غۇنچىلارنى ئېچىلدۇردۇڭ سەن،
ئىلىم نۇرى چېچىلدۇردۇڭ سەن،
بوغۇنلارنى يېتىلدۇردۇڭ سەن،
70 يىلىڭ بولسۇن مۇبارەك.

قەلبىمىزگە چىراغ بولدۇڭ سەن،
تەشنالارغا بۇلاق بولدۇڭ سەن،
يالقۇنلىغان ئوچاق بولدۇڭ سەن،
70 يىلىڭ بولسۇن مۇبارەك.

ئۆچمەس سېنىڭ باسقان ئىزلىرىڭ،
جەۋلان قىلدى ئوغۇل - قىزلىرىڭ،
ياڭراق سېنىڭ ھەربىر سۆزلىرىڭ،
70 يىلىڭ بولسۇن مۇبارەك.

ئەي قەشقەرنىڭ گۈزەل بوستانى،
ئەۋلادلارنىڭ سۆيگەن ماكانى،
مەرىپەتنىڭ بۆشۈكى، كانى،
70 يىلىڭ بولسۇن مۇبارەك.

يازدىم ساڭا تەبرىكنامىنى،
تۇتۇپ دىلدىن گۈلنى - لالىنى.
ئېگىز كۆتۈر زەپەر جامىنى،
70 يىلىڭ بولسۇن مۇبارەك.

2006- يىل 10- ئاي

[General Information]
书名=可爱的世界　维吾尔文
SS号=40212399